

KLUBITALON RAKENNUSHISTORIASELVITYS
OULUSSA · 23.1.2006 · ARKKITEHTITOIMISTO JORMA TEPPO OY

Kansikuva: Valokuva Klubitalon korttelista 1960-luvun alkupuolelta.

SISÄLLYSLUETTELO

1 Johdanto	5
2 Kaavoitushistoriaa	11
3 Klubitalo	16
3.1 Taustaa	16
3.2 Rakennushanke	20
3.3 Rakennuksen kuvaus	27
3.4 Muutos-, korjaus- ja laajennusvaiheita	53
3.5 Arkkitehti Veikko Malmio (1918-2000)	62
4 Korttelin II/6 tontit 5 ja 6	64
4.1 Tontti II/6/5	64
4.2 Tontti II/6/6	68
5 Säilyneisyys ja arvottaminen	71
5.1 Säilyneisyys	71
5.2 Arvottaminen	73
6 Johtopäätökset	75

Kuvaluettelo ja -lähteet s. 77

Lähteet ja kirjallisuus s. 79

Arkistot s. 80

Liitteet s. 82

I. Klubitalon suunnittelukilpailun kilpailukutsu (2 sivua)

II. Pöytäkirja Klubitalon arkkitehtikilpailun ratkaisusta

III. Klubitalo Oy:n vuosikertomus 27.1.1961 sekä 1960 laadittu rakennushankkeen kustannusarvio (3 sivua)

IV. Klubitalo Oy:n osaksmuutoksia vuosina 1959, 1960 ja 1963 (4 sivua)

1 JOHDANTO

Klubitalo Oy:n toimeksiannosta suoritetussa rakennushistoriaselvityksessä on tarkasteltu Oulun kaupungin toisessa kaupunginosassa, korttelissa nro 6 tontilla nro 3 sijaitsevan ns. Klubitalon historiaa ja rakennusvaiheita (II/6/3). Rakennushistoriaselvitys on laadittu perusselvityksenä asemakaavoituksen, rakennussuunnittelun ja päätöksenteon tueksi.

Selvitys koostuu korttelin kaavahistoriasta sekä Klubitalon rakentamisesta ja myöhemmistä muutos- ja laajennusvaiheista. Selvitystä täydentää kuvamateriaali sekä arkkitehti Veikko Malmion lyhyt esittely.

Käytetty aineisto on peräisin teknisen keskuksen arkistoista (kaavakartat, rakennussuunnitelmat), kaupunginarkistosta, maakunta-arkistosta sekä Pohjois-Pohjanmaan museosta. Lisäksi hyödyllistä aineistoa on saatu käyttöön Oulun Suomalaisen Klubin, Kalervo Siiran sekä isännöitsijä Aaro Paakkolan ystävällisellä avustuksella, kuten alkuperäiset urakka-asiakirjat, osapiirustukset, työmaakokouspöytäkirjat ja myöhempiä muutostyöasiakirjoja.

Klubitalon on suunnitellut helsinkiläinen arkkitehti Veikko Malmio vuonna 1959. Rakennustyöt suoritettiin vuosina 1959-1960. Klubitalo sijaitsee Otto Karhin puiston – entisen Palokunnan puiston – kaakkoispuolella ensimmäisenä toteutettuna tornitalona Otto-Iivari Meurmanin ja Aarne Ervin keskuskaduksi hahmotteleman Hallituskadun talorivistössä. Heidän vuonna 1947 laatimassa kaavassa Hallituskadun lounaissivu koostui kadun suuntaisista, liiketiloja sisältävien kaksikerroksisten sekä viisikerroksisten kohtisuoraan Hallituskatuun nähden olevien toimisto- ja asuinrakennusten muodostamasta rytmistä. Kaava toteutui 1960-luvun alkupuolella Meurmanin ja Ervin idean pohjalta – mutta vielä kontrastisempaan – Klubitalo rakennettiin kymmenkerroksiseksi ja muut tornitalot kahdeksan-kerroksisiksi. Hallituskadun varteen oli alunperin suunniteltu puistovyöhyke, mutta se rakennettiin kaualueeksi.

Rakennushistorian selvitystyöstä ja kokoamisesta on vastannut Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy, arkkitehdit Jorma Teppo ja Tommi Koukkari.

Kuva 2. Klubitalo on saanut valomainokset julkisivuihin. Kuva on vuodenvaihteesta 1960-61.

KLUBITALON LAAJUUSTIETOJA

laskettu ala		arkkitehti Veikko Malmio 5.6.1959 (tarkistettu 23.8.1960)	arkkitehtitoimisto Laatio Oy 15.10.1986	arkkitehtitoimisto Laatio Oy 27.7.1994	arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy 23.11.2005 *
tontin pinta-ala		1490.3 m ²	1220.4 m ²	1220.4 m ²	1220.4 m ²
sallittu rakennusala (70%)		1043.2 m ²	-	-	-
käytetty rakennusala		1106.0 m ² , josta erkkeriä 53.0 m ²	-	-	-
sallittu kerrosala (e 3.5)		5216.0 m ²	5350.0 m ² (uk-1 110 m ²)	5350.0 m ² (uk-1 110 m ²)	5350.0 m ² (uk-1 110 m ²)
käytetty kerrosala		5170.0 kem²	5170+170 = 5340 kem²	5340+52 = 5392 kem²	5343 kem²
nettopinta-ala (ilman kellareita)		4347.0 m ²	- (laajennukset Uudenkadun puolelle liiketilaa 36 kem ² sekä Vaaranpuiston puolelle kahteen kerrokseen yhteensä 134 kem ²)	- (lasitettu kesäravintola 52 kem ² Vaaranpuiston puolelle)	-
tehokkuus (ilman kellareita ja ullakkoa)		83.3 %	-	-	-
kuutiotilavuus (sis. kellarit)		33 000 m ³	-	-	-
1. kerros	kerrosala	920 m ²	-	-	862+155 m ² yht. 1117 m ²
	huoneistoala	772 m ²	-	-	-
2. kerros	kerrosala	960 m ² (950 m ²)	-	-	1054+67 m ² yht. 1121 m ²
	huoneistoala	804 m ²	-	-	-
3. kerros	kerrosala	496 m ² (492 m ²)	-	-	365 m ²
	huoneistoala	420 m ² (406 m ²)	-	-	-
4. kerros	kerrosala	416 m ²	-	-	416 m ²
	huoneistoala	347 m ² (342 m ²)	-	-	-
5.-10. kerros	kerrosala	404 m ² / kerros	-	-	404 m ² / kerros
	huoneistoala	328 m ² / kerros	-	-	-
ullakkokerros	pinta-ala	150 m ² noin	-	-	302 kem²
yläkellari	pinta-ala	1021 m ²	-	-	1118 kem² +luiska 40m ²
alakellari	kattilahuone p-a	90 m ² + 50 ap	-	-	1066 kem²

* Perustuu käytettävissä olleeseen piirustusmateriaaliin

Kuva 3. Viistokuva Klubitalon korttelista ja sen ympäristöstä vuodelta 2001.

Kuva 4. Korttelin II/6 nykyinen rakennuskanta.

Kuva 5. Panoraamakuva Klubitaloa rajaavista katutiloista (Uusikatu ja Pakkahuoneenkatu) lokakuussa 2005.

Kuva 6. Panoraamakuva Klubitaloa rajaavista katutiloista (Hallituskatu ja Uusikatu) lokakuussa 2005.

Kuva 7. Panoraamakuva As Oy Vaaranpuiston tuuletusparvekkeelta marraskuussa 2005.

Kuva 8. Panoraamakuva Klubitalon korttelin sisäpihalta lokakuussa 2005.

2 KAAVOITUSHISTORIAA

1649-51 Kaupunkimittaus ja ensimmäinen asemakaava Claes Claesson

Kaupungin alueen ensimmäinen kartoitus ja regulointi käynnistyi Pietari Brahen kenraalikuvernöörikausien aikana. Kaupunki oli tuolloin rakentunut pääosin Kaupunginojan ja Merikosken välille.

Vuonna 1651 valmistui Oulun ensimmäinen varsinainen asemakaava. Kaupunki laajentui suunnitellun asemakaavan mukaisesti etelään. Kartalta löytyy luonnos uusien korttelien tonttijaosta ja asuinrakennusten sijoittelusta. Kaavaa on luonnehdittu renessanssin kaupunki-ihanteiden mukaiseksi. Säännöllinen ruutukaava ei ottanut huomioon topografiaa (maanpinnan muodostumia). Claessonin asemakaava ohjasi kaupungin rakentamista aina 1700-luvun alkuun asti.

Klubitalon korttelialue jäi kaupungin ulkopuolelle tulliaidan taakse (kuva 9).

1763 Kartta Märten Hackzell

Isovihan aikana (1713-1721) tuhoutui paljon keskustan rakennuksia sekä Oulun linna. Oulussa raivonneiden kolmen tulipalon jälkeen (vuosina 1652, 1655 ja 1705) muodostui tilaa katujen oikomisiin. Rakennuslainsäädännön uudistuttua 1750 annettiin määräys kaikkien kaupunkien mittaamisesta. Valmistuneeseen karttaan laadittiin ensimmäisen kerran tonttien numerointi ja jako kortteleihin.

Kaupunkirakenteeseen oli saatu vaihtelevuutta suosimalla eri muotoisia ja kokoisia kortteleita ja tontteja. Aukioiden merkitys korostui. Myös katujen hierarkkisuuutta voitiin korostaa leventämällä joitain katuja sekä istuttamalla kadunvarsia. Myös rakennusten kautta katutila muuttui; rakennukset toteutettiin kaksikerroksisina ja korkeat mansardikatot tulivat muotiin. Myös rantaviivan rakentaminen tuli osaksi kaupunkikuvaa. Klubitalon kortteli jää juuri kartta-alueen kaakkoisrajalle (kuva 10).

Kuva 9. Oulun ensimmäinen asemakaava. Claes Claesson 1651.

Kuva 10. Oulun kartta G. D. Andersin vuodelta 1814. Kopio Märten Hackzellin kartasta vuodelta 1763.

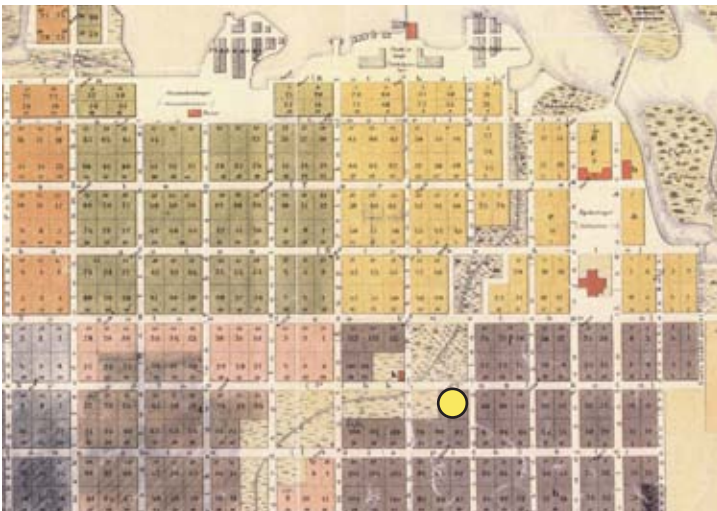
Kuva 11. Oulun asemakaava vuodelta 1825.

1825 Asemakaava Johan Albrecht Ehrenström ja Carl Ludwig Engel

Oulun suurpalon vuonna 1822 jälkeen kaupungin asemakaava päätettiin uusiksi kokonaan. Tonttien jakaminen aloitettiin ensimmäisestä kaupunginosasta, sen itäpäästä. Uudessa asemakaavassa otettiin huomioon ne vanhat tontit, joilla oli käyttökelpoisia rakenteita eli lähinnä tulipalossa säilyneitä kellareita. Kadut ja tontit linjattiin niin, että ne voitiin käyttää hyväksi myös uudessa kaupunkirakenteessa. Asemakaavan mukaisesti tonttien koko kasvoi ja tästä johtuen läheskään kaikki kaupunkilaiset eivät saaneet itselleen entistä tonttiaan. Klubitalon kortteli liitettiin ruutukaavakeskustaan kuten koko Kakaravaara. Korttelin länsikulmassa sijainnut iso tontti on osa kaupungin läpi virtaavan ojan viher-alueita, plaanaa (kuva 11).

1876 Asemakartta Claes Kjerrström

Tässä asemakartassa Klubitalon kortteli muodostuu viidestä tontista. Korttelin tontit ovat nrot 77, 78, 79, 80 ja 81 sekä kaupunginojaan rajautuva puistotontti. Korttelia rajaavat Pikku Uusikatu, Hallituskatu, Pakkahuoneenkatu ja Itäispitkätu (kuva 12).

Kuva 12. Oulun asemakartta Claes Kjerrström 1876.

1882 Asemakartta

Vuoden 1882 Oulun palon jälkeen vahvistettiin välittömästi uusi rakennusjärjestys. Siinä uudelleen rakennettavissa kortteleissa paloturvallisuus oli viety äärimilleen. Kaupunkialue oli jaettu leveillä suojavyöhykkeillä useamman korttelin muodostamiin lohkoihin. Korttelit olivat neliön muotoisia ja ne oli jaettu yleensä neljään tonttiin. Tontit rajattiin puutarhoilla ja leveillä palokujilla toisistaan. Kaava ei sellaisenaan toteutunut kuin muutamassa korttelissa mm. Heinäpään alueella ja parissa palossa tuhoutuneessa korttelissa.

Koko Klubitalon kortteli olisi tämän kaavan mukaan muodostettu puistoalueeksi (kuva 13).

1908 Asemakartta

Edellisen asemakaavan osoittautuessa vaikeasti toteutettavaksi alettiin valmistelemaan uutta. Asemakaava laadittiin kaupungin rakennuskonttorissa. Asiantuntijaksi kutsuttiin Helsingistä arkkitehti Bertel Jung, joka ohjasi ainakin Tuiran ja Ala-laanilan kaavoitusta. Uusi luonnos palasi aikaisempaa pienempään tonttijakoon ja puistovyöhykkeistä luovuttiin tarpeettomina. Kaavassa kaupunkia laajennettiin rautatien taakse ja lounaaseen. Kaavasta löytyi aukiosommitelmia, vaihtelevan kokoisia kortteleita ja vanhoihin katuihin nähden diakonaalisia katuja. Klubitalon korttelissa on tontteja peräti seitsemän; nrot 40, 41, 42, 43, 44, 45 ja 46 sekä puistotontti, jolle on piirretty vesitorni. Itäispitkätie on muuttunut Kansankaduksi ja Pikku Uusi-katu pelkäksi Uudeksikaduksi (kuva 14).

1947 Keskeisten osien asemakaavamuutos Otto-I. Meurman ja Aarne Ervi

Kaavamuutoksen tavoitteena oli toimiva, taiteellisesti arvokas ja huolella kaupunkikuvaa toisen maailmansodan vaurioista jälleenrakentava asemakaava. Kaavassa oli pyritty ratkaisemaan kaupungin liikennekysymykset. Osa kaduista osoitettiin liikennöintiä varten ja osa suljettiin puistokaduksi.

Katutilojen muodostuksessa pyrittiin väljyyteen. Uudet rakennukset vedettiin kolme-viisi metriä sisään entiseen katulinjaan nähden. Pyrkimys oli saattaa katutila kokonaisuutena avoimemmaksi rakennusten purkamisen ja uudelleenrakentamisen myötä.

Klubitalon kortteli (II/6) oli jaettu kolmeen eri tonttiin. Pakkahuoneenkatu on osoitettu puistokaduksi. Hallituskatu oli levennetty yli kaksinkertaiseksi muodostamalla sen länsireunalle puistovyöhyke Rautatienkadulle - uudelle tulevalle rautatieasemalle - saakka. Asemakaavassa oli merkintä "esipiha", jolla tulevien rakennusten kadunpuoleinen sisäänveto määriteltiin alueeksi, joka on pidettävä huolitellussa puistomaisessa kunnossa. Klubitalon tontti oli yhdistetty

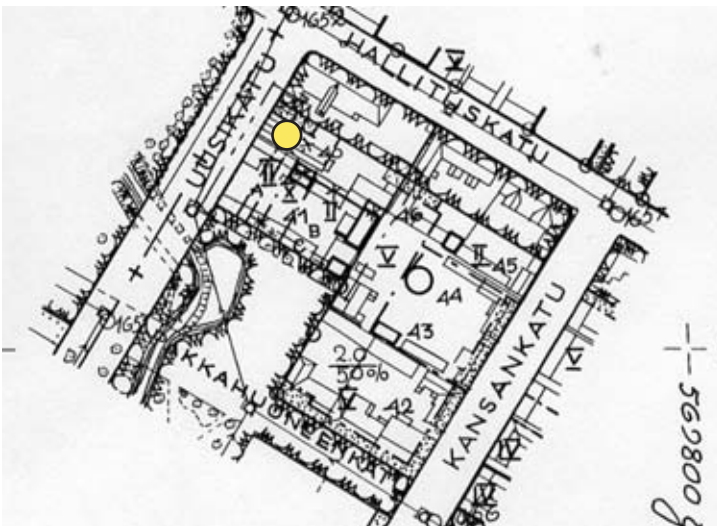
Kuva 13. Asemakartta Oulusta vuodelta 1882.

Kuva 14. Asemakartta Oulusta vuodelta 1908.

Kuva 15. Oulu asemakaava vuodelta 1947. Otto-I. Meurman ja Aarne Ervi.

Kuva 16. Klubitalon korttelia koskeva asemakaavamuutos vuodelta 1959.

tonteista 40 ja 41 ja tälle uudelle tontille oli merkitty viisikerroksinen rakennusmassa Uudenkadun varteen sekä kaksikerroksinen osa Hallituskadun suuntaan. Tällainen viisi- ja kaksikerroksisten talomassojen rytmi oli esitetty Uudeltakadulta aina nykyisen Postiaukion reunaan saakka. Kaava on vahvistettu 5.12.1947 (kuva 15).

1959 Korttelia koskeva asemakaavamuutos

Asemakaava-arkkitehti Niilo Mattilan laatima asemakaavamuutos vahvistettiin sisäasiainministeriössä 26.8.1959. Muutos koski tontteja 40 ja 41, joilla sijaitseva korkea rakennusmassa oli siirretty Uudenkadun varresta korttelin keskiosaa kohti ja sallittu rakennettavan kymmenen kerrosta korkeaksi. Muu osa korttelia säilyi Meurman-Ervin kaavan mukaisessa tilanteessa (kuva 16).

1986 Korttelia koskeva asemakaavamuutos

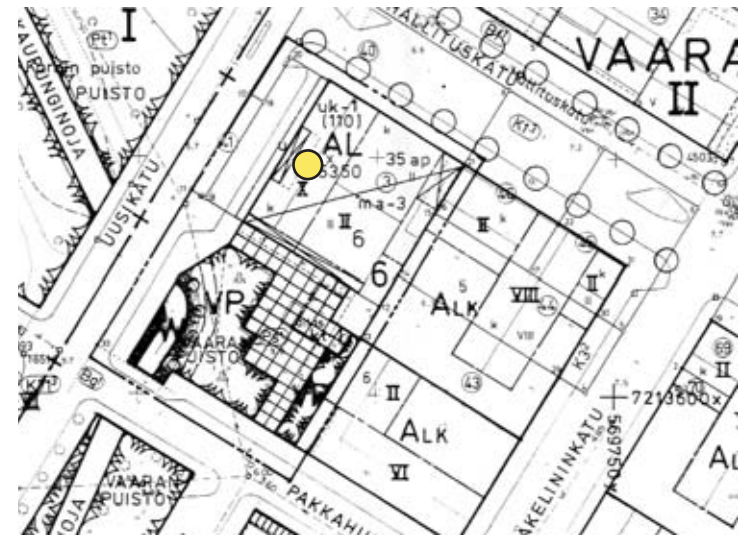
Ympäristöministeriö on 23.9.1986 vahvistanut Klubitalo Oy:n tonttia nro 3 sekä Vaaranpuistoa koskevat asemakaavamuutokset. Tällöin rakennusoikeudeksi on vahvistettu AL 5350, uk-1(110), ma-3, 35 ap. Tässä yhteydessä Oulun kaupunki ja Klubitalo Oy laativat esisopimuksen tontin nro 3 ja Vaaranpuiston Ps:1 alue- ja vuokrajärjestelyistä. Nämä järjestelyt ovat edelleen esisopimusvaiheessa (kuva 17).

2001 MALI 2020

MALI 2020 on Oulun keskustan maankäytön ja liikenteen tavoitesuunnitelma. Klubitalon kortteli ei sijoitu ydinkeskustan tärkeimpänä pidettyyn kaupalliseen ydinkeskustaan, mutta on sekä toiminnallisesti että liikenteellisesti keskeisellä reunavyöhykkeellä, ydinkeskustan ja aktivoituvan rautatieaseman seudun välissä.

Klubitalon kortteli on luokiteltu alueeseen C3. Tämä alue on "liike- ja asuinrakentamisen aluet-

ta, omana kokonaisuutenaan pääasiassa Kaupungin ojan itäpuolella liikekeskuksen ja rautatieaseman välissä. Korttelit sisältävät kahdessa alimmassa kerroksessa liike- ja toimistotilaa, ylempänä asuntoja. Kun asuinkerrosalan osuus on n. 50% tai enemmän, pysäköinti on toteutettava maanlaisissa tai tontilla tilanteen mukaan. Lisäkerrosala (lisäys Oulun liikekeskustan käytössä olevaan kerrosalaan) on n. 20 000 k-m². Kaupallisen keskustan reunavyöhyke C3 tarjoaa paikan pitkälle erikoistuneille erikois-liikkeille, jotka tarjoavat seudullisia palveluita, sekä ravintola- ja kahvilapalveluita. Tyypillisiä toimintoja ovat antiikkiliikkeet, autokoulut, autovuokraamot, eläinkaupat, etniset ravintolat, hautaustoimistot, hifi-myymälät, kukkakaupat, musiikkikaupat, hotellit, matkustajakodit, posti, pesulat, seksikaupat, vakuutusyhtiöt, valokuvaamot ja tanssira-vintolat (kuva 18).

Kuva 17. Klubitalon korttelia koskeva asemakaavamuutos vuodelta 1986.

Kuva 18. Oulun keskustan maankäytön ja liikenteen tavoitesuunnitelma MALI 2020.

Kuva 19. Muurarimestari Vahtolan kartano Hallituskadun ja Uudenkadun kulmauksessa, josta tuli Oulun Suomalaisen klubin tyyssija vuonna 1902.

Kuva 20. Uusikatu 23. Kuvassa viimeinen rakennus vasemmalla Oulun Suomalaisen Klubin toimitalana toiminut entinen Vahtolan kartano.

3 KLUBITALO

3.1 Taustaa

Klubitalon toteuttaminen Uudenkadun ja Hallituskadun kulmaukseen liittyy kiinteästi Oulun Suomalaisen Klubin toimitilojen hankintaan. Onkin syytä lyhyesti tarkastella Oulun Suomalaisen Klubin asettumista Vaaranpuiston reunaan, mikä tapahtui yli 100 vuotta sitten vuonna 1902.

Oulun Suomalainen Klubi perustettiin vuonna 1876, jonka jälkeen Klubi toimi vuokratiloissa eri puolilla kaupunkia. Vuonna 1896 Klubi muutti vuokralle Kirkkokatu 2:een, Franzenin taloon, jossa käytössä oli aluksi toinen kerros, mutta myöhemmässä vaiheessa myös alakerta. Taloudellisen tilanteen parantuessa oli esiinnoussut myös oman talon hankkiminen. Haaveena oli rakennuttaa oma talo, jonka alakertaan olisi sijoitettu liikehuoneistoja tulojen saamiseksi ja yläkerta olisi järjestetty erityisesti Klubin omaa toimintaa varten.

Vuonna 1902 tarjoutui tilaisuus oman talon hankkimiseksi Vaaran kaupunginosan laitamilta korttelista 6 tontti nro 77 (myöhemmin tontti nro 40). Koska Klubin omat varat eivät kiinteistön ostoon riittäneet, muodostivat muutamat varakkaat Klubin jäsenet osakeyhtiön, joka osti talon itselleen ja vuokrasi sen sitten Klubin käyttöön. Osakeyhtiö Koti muodostettiin näin "turvaamaan Oulun kaupungissa olevien kansallismielisten yhdistysten ja erittäin Oulun Suomalaisen Klubin asuntosuhteita, omistamalla sitä varten talon Oulun kaupungissa". Talo tontteineen oli aikaisemmin kuulunut muurari E. A. Vahtolalle, jolta se siirtyi pakkohuutokaupalla varatuomari V. Poroputaalle ja häneltä edelleen perustetulle Koti-yhtiölle.

Suomalainen Klubi sai vuosisadan alun epävakaista poliittisista olosuhteista huolimatta pitää koko 1. maailmansodan ajan vuokraamansa huoneiston Uudenkadun ja Hallituskadun kul-

massa. Noihin aikoihin pyrittiin hankkimaan Osakeyhtiö Kodin kiinteistö kokonaan Klubin omistukseen. Se ei kuitenkaan tuolloin onnistunut, vaan osa osakkeista jäi lunastamatta. Sen sijaan saatiin hankittua naapurissa sijaitseva Tolosen perikunnan talo tontteineen päivämäärällä 19.9.1918, jonka kaupan Klubin johtokunta teki omalla vastuulla. Seuraavassa kuussa päivämäärällä 17.10.1918 Klubi osti puuseppä A. Lahden talon ja puoli (1/2) tonttia nrosta 40 (II/6/40). Johtokunta oikeutettiin myös päättämään kauppa saman tontin kolmannen omistajan, työmies Sipolan kanssa tämän omistamasta tonttiosuudesta ja sillä olevista rakennuksista. Vaikka osakeyhtiö Kodin osakkeita ei saatu Klubin haltuun, toimi se kuitenkin jatkuvasti Klubin apuyhtiönä huolehtien talojen korjauksista ja muista kustannuksista.

Vasta vuonna 1934 saatiin kaikki osakeyhtiö Kodin loputkin osakkeet lunastettua Klubille ja osakeyhtiö Koti päätettiin purkaa. Vuoden 1935 tilinpäätökseen otettiin yhtiön omaisuus ja velat, jolloin kiinteistön arvoksi merkittiin kiinnityslainaa vastaava määrä eli 450 000 markkaa.

Kymmenen vuotta myöhemmin toisen maailmansodan jälkeen jäsenmäärän kasvaessa vanha Vahtolan kartano alkoi käydä yhä ahtaammaksi. Sen lisäksi todellisen uhan toiminnalle Uudenkadun ja Hallituskadun kulmassa muodostivat uudet asemakaavasuunnitelmat. Keskeisen kaupunkialueen asemakaavaa oli palkattu uudistamaan työryhmä Otto-Iivari Meurman ja Aarne Ervi. Heidän suunnitelmissaan Hallituskatu väljennettäisiin keskuskaduksi, jonka päätteenä rautatien alueella olisi tuleva uusi henkilöasema.

Oulun Suomalaisen Klubin vuosikertomuksessa 1945 todetaan "Oulun uuden asemakaavan ehdotuksen mukaan joutuu tämä klubimme tontti laajennettavan Hallituskadun alle. Johtokunta on tehnyt monia yrityksiä sopivan tontin varaamiseksi tulevaisuutta silmälläpitäen, mutta ei ole tässä vielä onnistunut".

Koska merkittävä osa Klubin omistamasta kiinteistöstä mm. Klubirakennus eli vanha Vahtolan talo tulisi jäämään levennettävän Hallituskadun viereen varatulle viheralueelle, tarjosi Klubi

Kuva 21. Tontin nro 40 eli vanhan Vahtolan kartanon pihapiiriä 1950-luvulla.

Kuva 22. Heikki Kählmanin talon pihaa 1950-luvulla. Taustalla Oulun Valkea Linna.

Kuva 23. Viistokuva Klubitalon korttelista 13.7.1927.

Kuva 24. Korttelin nro 6 rakennukset ja tonttijako Meurman-Ervin laatiman kaavan jälkeen 1950-luvulla: Kaavan mukaan Uuttakatu levennetään 18 metriin ja Hallituskatua puistoahöyhykkeineen peräti 30 metriin saakka. Tontilla nro 40 sijaitseva Oulun Suomalaisen klubin rakennus jää kokonaan katu- ja puistoalueille.

Kuva 25. Oulun Suomalaisen klubin johtokunnan puheenjohtaja Olavi Kauniskangas allekirjoittaa klubin puolesta klubitalon tontin ostosopimuksen. Vasemmalla myyjien edustajia, muut ovat johtokunnan jäseniä

bi tonttiaan myös kaupungin lunastettavaksi. Kun tämäkään ei näyttänyt toteutuvan, jatkettiin naapurien kanssa ostoneuvotteluja, jotta nykyisellä paikalla olisi edes jonkinlaiset uudisrakentamismahdollisuudet. Kun vuoden 1953 vuosikokouksessa tuli johtokuntaan rakennusalan ammattimies P. P. Halonen, ryhtyi hän vetämään rakennushanketta. Eräiden muiden vaihtoehtojen ohella Halosen tehtäväksi tuli selvittää yhdessä kaupungin kanssa, millä tavalla entisellä paikalla rakentaminen olisi toteutettavissa siinä tapauksessa, että rakennustontin muodostamiseen tarvittava tonttiala saadaan ostetuksi.

Naapuritontin ostotoimet etenivät myönteisesti siten, että päivämäärällä 24.2.1958 Suomalainen Klubi osti Iida Ollakalta talon ja puoli (½) tonttia nro 41:stä (II kaupunginosa/kortteli 6). Kauppahinta oli 8 000 000 markkaa. Samaan aikaan saatiin ennakkosuostumus myös loppuosasta tonttia nro 41. Tämä mahdollisti kaavamuutoksen ja rakennussuunnittelun käynnistämisen. Vuotta myöhemmin päivämäärällä 18.2.1959 Klubi osti perustettavan asunto-osakeyhtiön lukuun leskirouva Naima Kählmanin ja Suomen Vapaakirkko-nimisen uskonnollisen yhdistyksen hallinnoiman osuuden eli puolet talosta ja puolesta (½) tontista nro 41 (II kaupunginosa/kortteli 6). Kauppahinta oli 4 000 000 markkaa. Kiinteistö oli edellisenä vuonna kuolleen suutarimestari Heikki Kählmanin, joka oli testamentannut omaisuutensa Vapaakirkolle. Näin oli Suomalainen Klubi saanut omistukseensa kokonaan tontit nrot 40 ja 41, joista voitiin muodostaa uusi tontti nro 3 perustettavan taloyhtiön rakennushanketta varten.

3.2 Rakennushanke

Vuosia kestäneiden tonttiselvitysten aikana oli käynyt ilmeiseksi, että rakennushanke edellyttää taloyhtiön perustamista. Neuvottelujen jälkeen perustajaosakkaiksi yhtiöön tulivat Oulun Suomalainen Klubi, Postisäästöpankki, Pohjois-Pohjanmaan Metsänhoitolautakunta sekä DI Ilmari Korttesluoma, pankinjohtaja Rauni W. Terämaa ja toimitusjohtaja Eero Salo. Taloyhtiö merkit-

tiin Klubitalo Osakeyhtiön nimellä kaupparekisteriin 7.8.1959. Siihen saakka Oulun Suomalaisen Klubin toimesta tehtiin varsinaiset rakennushankkeen valmistelutoimet peruskaivauksiin saakka. Näihin valmisteluihin kuuluivat kaupungin ja viranomaisten kanssa neuvottelut katu- maaksi varattujen alueiden korvauksista, arkkitehtuurikutsukilpailun järjestäminen ja kaava- muutoksen sekä rakennusluvan hakeminen tornitalomuotoiselle rakennukselle.

Kaupungilta oli vuonna 1958 anottu uutta tontinmuodostusta vanhoista tonteista nrot 40 ja 41. Tälle uudelle tontille järjestettiin kutsukilpailu saman vuoden lopulla. Kilpailun eräänä tar- koituksena oli löytää ratkaisu, joka käyttäisi tontin mahdollisimman tehokkaasti. Suomalaisen Klubin johtokunta oli nimennyt rakennustoimikuntaan puheenjohtajaksi P. P. Halosen. Toimi- kunnan jäseninä olivat V. J. Suomio, U. Ristiluoma, O. Kauniskangas. Kutsukilpailun arvoste- lulautakuntaan nimettiin lisäksi kaupunginarkkitehti Martti Heikura.

Kilpailuun kutsuttiin Oulusta Klubin jäsen ja sen tilahankkeissa jo aikaisemminkin mukana ol- lut arkkitehti Uki Heikkinen sekä Helsingistä arkkitehti Veikko Malmio, jonka suunnittelema SYP:n tornitalo Ouluun oli juuri valmistunut. Kilpailijoilta pyydettiin kaksi vaihtoehtoa: puh- das verollinen liiketalo ja sekatyypinen verovapaa liike- ja asuintalo. Kilpailuehdotusten tila- vuuden tuli olla vähintään 20 000 m³.

Kilpailuohjelmassa asetettiin tavoitteeksi, että ratkaisuisa oli pyrittävä mahdollisimman ta- loudelliseen suunnitelmaan, huomioonottaen tontin keskeinen asema kaupunkikuvassa ja (Palokunnan)puiston suoma mahdollisuus rakennuskorkeuden nostamiseksi.

Vaihtoehtoissa oli suunniteltava kaksi kellarikerrosta sekä ensimmäinen ja toinen liikekerros samoilla tilaohjelmilla. Kellareihin tuli sijoittaa autotalli-, varasto ja näyttelytiloja. Ensimmäi- seen kerrokseen tuli sijoittaa liikehuoneistoja seuraavasti: Postisäästöpankkia varten n. 200 m², vaatetusmyymälöitä varten 2 kpl liiketiloja (á 200 m²), joille molemmille tuli varata n. 100 m² kellaritilaa. Edellämainitut myymälät olisi suunniteltava siten, että ne voidaan jakaa pienempiin

Kuva 26. Viistokuva Klubitalon korttelista 3.7.1927. Etualalla Palokunnan puisto.

Kuva 27. Viistokuva Klubitalon korttelista 1930-luvulta. Vasemmalla Palokunnan puisto. Klubitalon korttelissa etualalla puistoalueella sijainnut vesitorni.

n. 50 m² suuruisiin myymälöihin, jos jostain syystä osakkeen nykyiset varaajat niistä luopuisivat. Lopputila ensimmäisestä kerroksesta tulisi myöskin suunnitella liikehuoneistoille.

Toinen kerros tuli suunnitella konttori- ja liiketiloiksi, josta Postisäästöpankille varattaisiin 150-200 m² ja Pohjois-Pohjanmaan Metsänhoitolautakunnalle vähintään konttoritilaksi 400 m². Loput kerroksesta tuli suunnitella myöskin konttoritiloiksi, mahdollisesti esim. hammaslääkärin vastaanottotiloiksi yms. tulisivat kysymykseen. Kolmanteen kerrokseen tulisi suunnitella tilat Oulun Suomalaiselle Klubille n. 400 m². Loput kerroksesta voitaisiin suunnitella asunnoiksi. Neljäs kerros ja sitä ylemmät kerrokset tulisi suunnitella mieluiten suurehkoiksi asuinhuoneistoiksi.

Toisessa vaihtoehdossa tuli rakennus suunnitella kolmannelta kerroksesta ylöspäin hotelli-ravintolaksi. Tässä vaihtoehdossa Oulun Suomalaisen Klubin tilat saattoivat sijaita missä kerroksessa hyvänsä, mutta ei ensimmäisessä eikä toisessa kerroksessa. Lisäksi hotellilla ja Oulun Suomalaisella Klubilla tulisi olla yhteinen keittiö.

Kilpailuluonnosten tuli olla valmiina kuukauden päästä 15.12.1958. Molempien kilpailijoiden ehdotukset lunastettiin 300 000 markan hintaan (kilpailuohjelma, liite nro 1).

Palkintolautakunta kokoontui joulun jälkeen 27.12.1958 vertailemaan saapuneita kilpailuehdotuksia ja tekemään ratkaisua jatkosuunnittelusta.

Kilpailuun olivat saapuneet nimimerkkien "Poropeukalo" ja "Kantakundi" vaihtoehtoiset kilpailutyöt. Kilpailuehdotuksista oli P. P. Halosen toimesta laadittu tarkistus- ja vertailulaskelmat. Palkintolautakunta päätti yksimielisesti asettaa ensimmäiselle sijalle nimimerkin "Poropeukalo" ehdotukset. Ratkaisun jälkeen avattiin suljetut nimimerkkikuoret, jolloin ilmeni, että "Poropeukalo" ehdotusten tekijä oli arkkitehti Veikko Malmio, avustajinaan arkkitehti Kari Järnefelt ("Poropeukalo I") ja arkkitehtiylioppilaat Pekka Ojonen ja Elja Airaksinen ("Poropeukalo II").

Nimimerkin "Kantakundi" takana olivat Arkkitehtitoimisto Uki Heikkiseltä Uki Heikkinen, Veijo Kerola, Reino Arvola ja Asko Sivula (liite nro 2).

Kilpailun ratkaisun jälkeen Oulun Suomalaisen Klubin rakennustoimikunta jatkoi tiiviisti rakennushankkeen eteenpäin vientiä järjestämällä neuvottelut 22. - 23. päivinä tammikuussa 1959 kaupungin ja valtion viranomaisten välillä. Neuvotteluissa oli mukana myös arkkitehti Veikko Malmio. Näissä neuvotteluissa käytiin läpi rakentamisen ja sen valmistelun mahdollista aikataulua. Aikatauluja soviteltiin luonnosten, maistraatille toimitettavien paperien sekä urakka-asiakirjojen osalta. Lisäksi keskusteltiin ja osittain päätettiin muista suunnittelijoista ja arvioitiin rakennusurakka voitavan aloittaa 1. kesäkuuta 1959.

Neuvottelujen jälkeen jätettiin aamulla 24.1.1959 kaupunginhallitukselle anomus asemakaavan muuttamisesta asemakaavatoimiston laatiman ehdotuksen mukaisesti siten, että tontille rakennettaisiin 14 kerrosta kuutiotilavuuden ollessa 30 000 - 32 000 m³ ja soveltamalla ns. City-käytäväjärjestelmää sekä kattopihamaata.

Valtion viranomaisten kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen päätettiin valmistella neljä kustannuslaskelmaa sisältävää vaihtoehtoa. Nämä asemakaava-arkkitehti Niilo Mattilan suunnittelemat vaihtoehdot olivat "Poropeukalo I verovapaa", "Poropeukalo II verollinen" 10-kerroksisena ja 14-kerroksisena. Vaihtoehdot esiteltiin ensimmäisen kerran tammikuun lopulla Helsingissä järjestetyssä asemakaavaneuvottelussa. Neuvottelut kaavaehdoista jatkuivat koko kevään. Asemakaava-arkkitehti Niilo Mattila sai lopulta kaavan muutosehdotuksen valmiiksi 19.5.1959. Se hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kesäkuun istunnossa ja vahvistettiin 26.8.1959 Sisäasiainministeriössä (kuva 17 s. 14).

Valmistuneessa asemakaavassa määrättiin Uudenkadun suuntaisen rakennusmassan kerrosmäärä kymmeneksi (X) ja samalla päärunko kymmenen metriä irti Uudestakadusta. Hallituskadun varteen sallittiin kaksikerroksinen osa, jonka katto tuli rakentaa kaiteella suojatuksi lasten leik-

Verovapaa rakentaminen:

"Sodan jälkeen valtiolta tuki asuintuotantoa verolakien avulla. 1950-luvulla säädetyillä verohuojennuslaeilla tarkoitettiin verovapautta rakennuksen ja rakennusryhmän tulosta ja omaisuusarvosta rakentamisen aloittamisesta kymmeneksi vuodeksi. Edellytyksenä oli, että vähintään 70% huoneistojen kokonaispinta-alasta oli asuntoja, lisäksi asuntojen pinta-alat saivat olla korkeintaan 120 m²".

Lainaus kirjasta "Kerrostalot 1940-1960", Rakennustietosäätiö, Porvoo 1990.

Kuva 28. Rakennustyömaa on alkanut 7.6.1959. Vanha Klubi on vielä klubilaisten ja rakennustyömaan käytössä. Taustalla Oulun Valkea Linna.

Kuva 29. Oulun Suomalaisen Klubin vanha ja uusi klubirakennus yhdessä Oulun katukuvassa vuonna 1960.

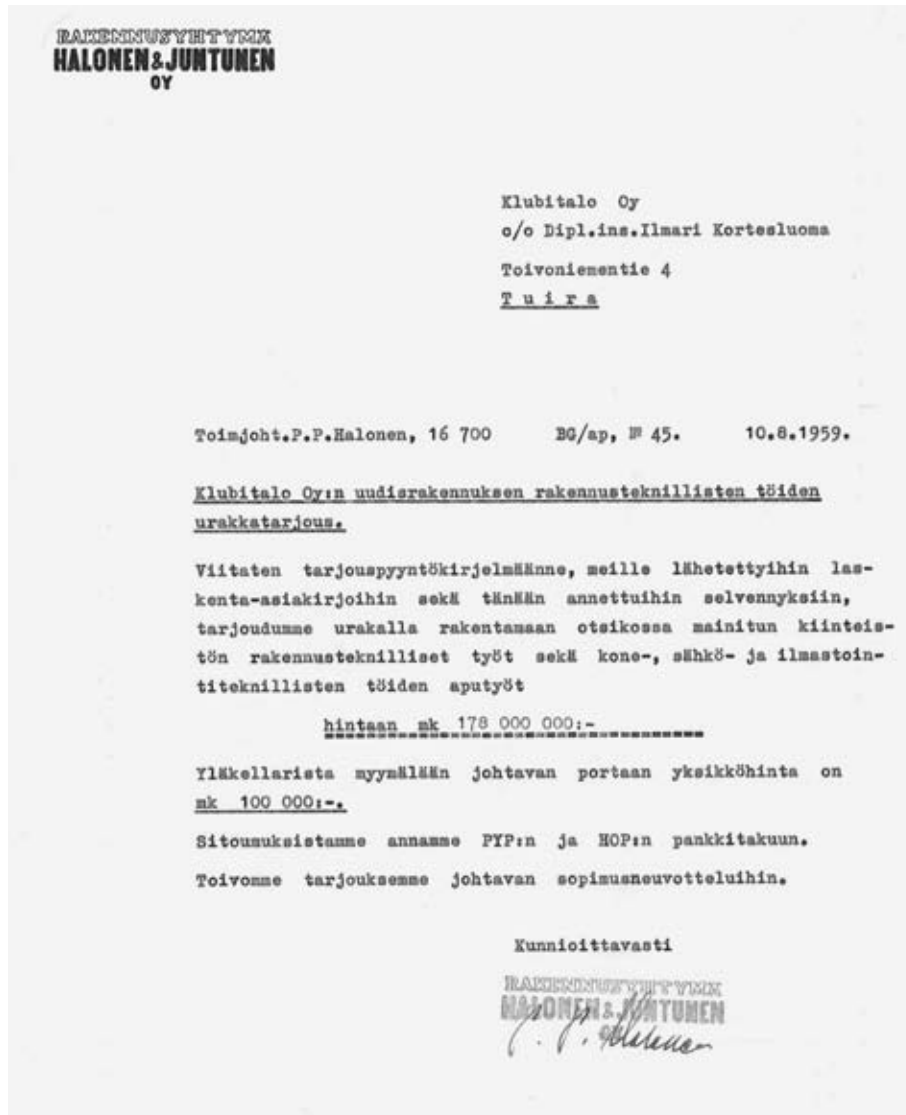
kipaikaksi. Tontin tehokkuusluku ei saanut ylittää 3.5:ttä. Tämän kaavamuutoksen mukaisesti haettiin maistraatilta rakennuslupaa kymmenen kerrosta ja ullakkokerroksen sisältävälle tornitalolle, jonka kuutiotilavuus oli 24 500 m³.

Suunnittelutyössä arkkitehti Malmion apuna toimi arkkitehtiylioppilas Elja Airaksinen. Rakennuksen muut suunnittelijat olivat arkkitehti Malmion suosituksesta helsinkiläisiä: rakennesuunnittelijana toimi insinööritoimisto Yrjö Pitkänen, lämpö-, vesi- ja viemärisuunnitelmat laati Huber Oy:n Helsingin toimistossa insinööri P. Lehtonen, ilmanvaihtosuunnitelmat insinööri J. Lahtinen Suomen Puhallintehdas Oy:stä sekä sähkösuunnitelmat sähköinsinööritoimisto E. Ranta-aho.

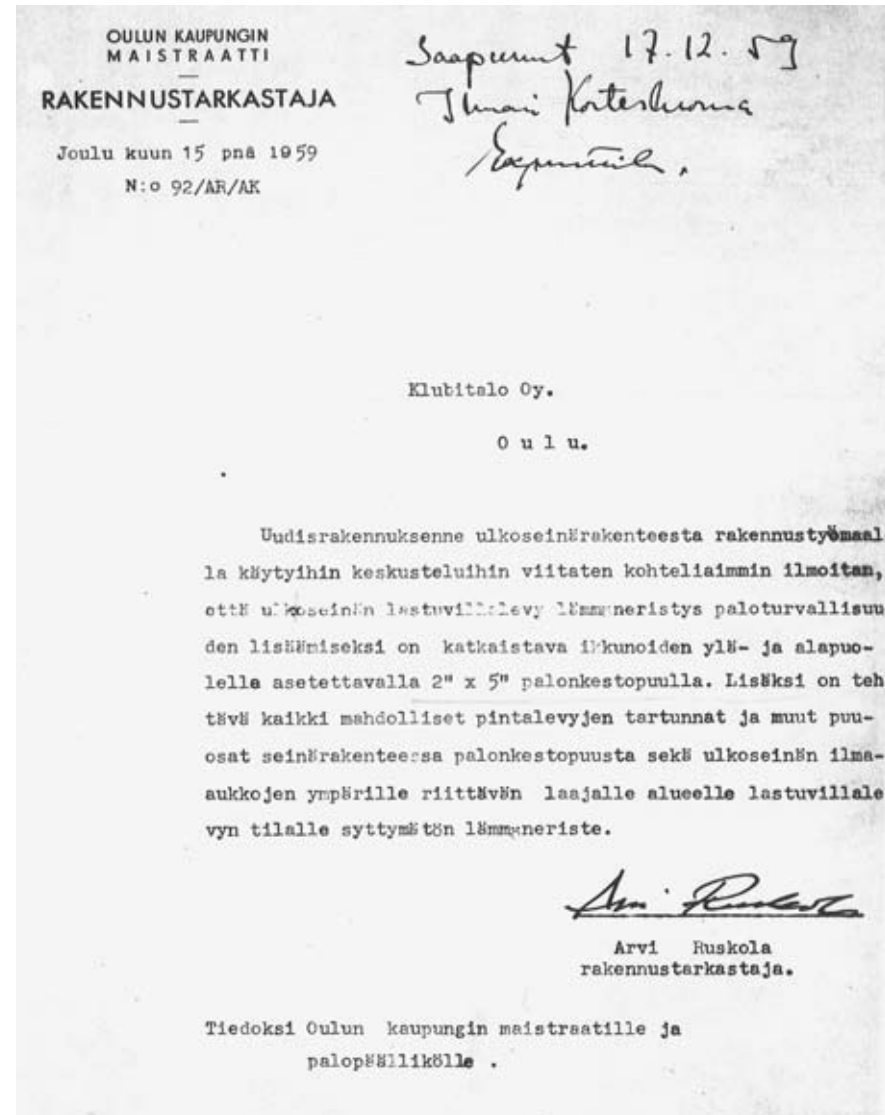
Lopullisessa rakennuksessa kaksi kellarikerrosta varattiin autopaikoitukselle, varastoille ja teknisille tiloille. Liike- ja toimistotiloja oli neljä ja puoli kerrosta, loput normaalikerrokset olivat asuntokerroksia. Asunnot olivat korkeatasoisia mm. kaikkiin huoneistoihin oli suunniteltu kylpyhuone ja jääkaappi. Ylimmässä yhdennessätoista kerroksessa oli saunaosasto, huoneistovarastoja, ja teknisiä tiloja. Suunnitelmien valmistuttua arvioitiin talon kustannusarvioksi 310 000 000 mk (liite nro3).

Rakennustyöt kiirehdittiin käyntiin ennen kaavan vahvistumista 7.6.1959 perustusten kaivuulla ja louhinnalla. Nämä työvaiheet urakoi Maajussi Oy Oulun Suomalaisen Klubin toimeksiantosta ja valvonnassa. Vastuu rakennustöistä siirtyi Suomalaiselta Klubilta Klubitalo Oy:lle, kun se virallisesti merkittiin kaupparekisteriin 7.8.1959 ja sai toimikelpoisuuden.

Rakennuttajana toimi tästä eteenpäin Klubitalo Oy valvojinaan diplomi-insinööri J. Korttesluoma ja rakennusmestari Vilho Väisänen. Varsinaisen rakennustyön pääurakoitsijaksi valittiin tarjouksiin perustuen rakennusyhtymä Halonen & Juntunen, työmaainsinöörinä Bruno Grönberg ja vastaavana mestarina Eino K. Junttila. Putkiurakoitsijana toimi Oulun Onninen Oy, jonka töitä valvoi diplomi-insinööri Jorma Järvinen. Sähköurakoitsijana toimi Tuiran Sähkö ja ilmas-

Kuva 30. Rakennusyhtymä Halonen & Juntunen Oy:n urakkatarjous.

Kuva 31. Rakennustarkastaja Arvi Ruskolan kirje, jolla hän ottaa kantaa korkean uudisrakennuksen paloturvallisuuteen.

Kuva 32. Lähes valmis Klubitalo, takajulkisivun puolella on vielä rakennustelineet, vuosi 1960. Vanha puuklubi on huutokaupattu ja siirretty pois.

tointiurakoitsijana Oy Suomen Puhallintehdas Ab:n Oulun yksikkö.

Perustusten kaivuun jälkeen uhkasivat kellarin betonivalut viivästyä, koska kaavatyo oli kestänyt odotettua pidempään eikä kaava vielä heinäkuussakaan ollut sisäasiainministeriön vahvistama. Näin ollen varsinaista rakennuslupaa ei voitu myöntää. Erikseen maistraatilta pyydytyllä aloitusluvalla voitiin alakellarin rakennustöitä kuitenkin jatkaa. Kaava vahvistui lopulta 26.8.1959, jonka jälkeen voitiin rakennuslupa myöntää.

Työmaapäiväkirjan mukaan alustavat työt aloitettiin 13.8. sillä rajoituksella, että maanpinnan yläpuolelle ei saanut toistaiseksi edetä (E. Junttila). Vanha klubirakennus toimi työmaakonttorina ja varastona sekä samalla edelleen Oulun Suomalaisen klubin kokous- ja harrastetiloina.

Työmaa ja rakentaminen eteni rivakasti: peruskiven muuraus tapahtui 9.10.1959 ja juhlalliset harjannostajaiset 5.2.1960. Molempien tilaisuuksien juhlat pidettiin rakennustyömaan vieressä Suomalaisen Klubin vanhoissa tiloissa. Peruskiven muurausjuhlissa esitelmöi professori Olli Pöyry Oulun yliopiston teknillisen tiedekunnan arkkitehtiosaston arkkitehtuuriopetuksesta. Juhlassa esiintyi myös oopperalaulaja Matti Lehtinen.

Valmistuvaan taloon saatiin lämpö päälle 4.3.1960. Klubitalon käyttöönotto tapahtui vaiheittain. Asuntojen lopputarkastus pidettiin 30.8.1960, Suomalaisen Klubin tilat tarkastettiin 22.9.1960, 4-6. kerroksen toimistotilat 8.10.1960 ja Postisäästöpankin ja muiden liikehuoneistojen tilat varastotiloihin 17.10.1960. Koko rakennuksen lopullinen vastaanotto tapahtui 11.11.1960.

Asukasluetteloon on ensimmäiset taloon muuttaneet asukkaat leimattu 21.9.1960, yhteensä 18:aan asuntoon. Mukana ensimmäisten joukossa oli taloyhtiön isännöitsijänä toiminut tuomari ja pankinjohtaja Paavo Janhunen, joka perheineen muutti Postisäästöpankin omistamaan kymmenennen kerroksen huoneistoon sekä talonmiehen pestin aloittanut konemestari Emil Rautiainen. Muita talon alkuperäisiä asukkaita Janhusen ja Rautiaisen ohella olivat

mm. Ida Ollakka. Häneltähän Suomalainen klubi oli vuonna 1958 ostanut puolikkaan tontista 41 rakennushanketta varten. Ida Ollakka kuitenkin kuoli jo kahden vuoden kuluttua Klubitaloon muuttamisen jälkeen. Muita asukkaita olivat mm. arkkitehti Veijo Kerola, Rautatiekirjakaupan johtaja S. E. Snell, hammaslääkäri Eero Salo – Klubitalo Oy:n perustajajäsen – jonka vastaanottotilatkin valmistuivat Klubitalon kolmanteen kerrokseen; rakennusmestari Alvi Rantsi Paraisten Kalkkitehtaalta, merkonomi Raimo Linna, sosiaalipäällikkö Kaarlo Saikkonen, hovioikeudenneuvos Uuno Kangas, diplomi-insinööri Paavo Visuri, liikemies Wilhelm Jatkola sekä diplomi-insinööri Olavi Tennilä.

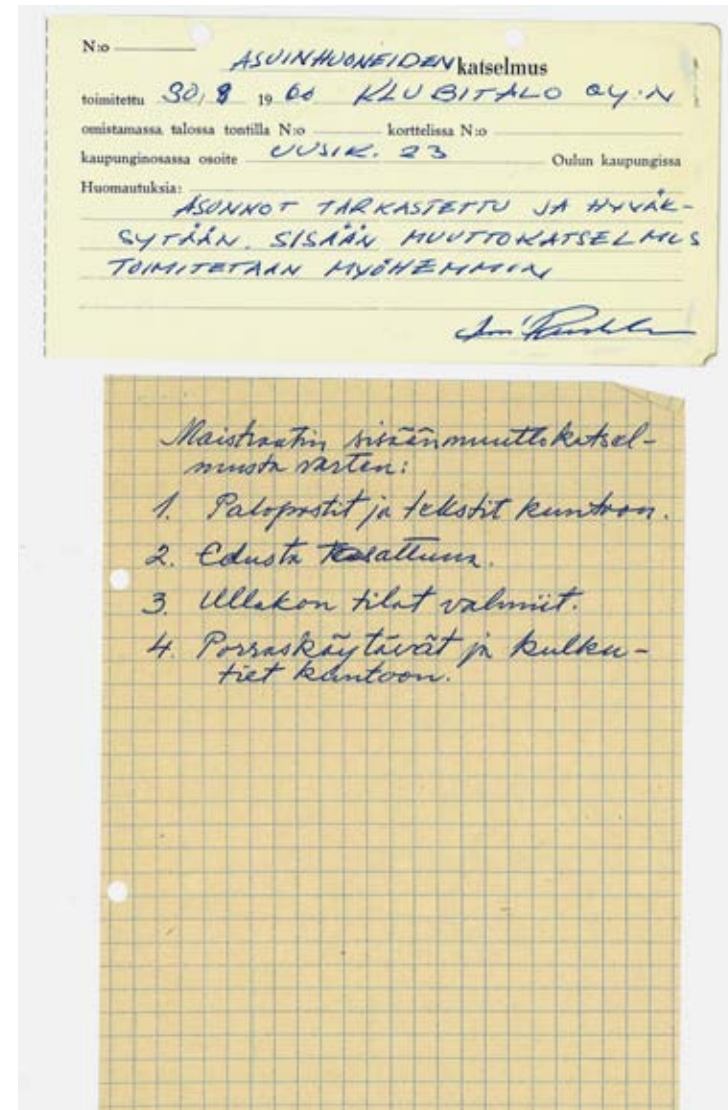
Suomalainen Klubi otti omat toiseen kerrokseen vastavalmistuneet tilansa käyttöön arvokkaassa juhlassa 1.10.1960, jotka huipentuivat klubitanssijaisiin uuden ravintolasalin parketilla.

Liike- ja toimistotilojen ensimmäisiä käyttäjiä olivat perustajajäsenet Postisäästöpankki ja Pohjois-Pohjanmaan metsänhoitolautakunta. Rakennushankkeessa oli koko ajan ollut mukana myös Rautatiekirjakauppa. Ensimmäisen kerroksen myymälätiloihin tulivat lisäksi mm. Aero Oy sekä valokuvausliike Helios. Posti- ja lennätinlaitoksen tilat sijoittuivat kolmanteen kerrokseen, jonne tulivat myös hammaslääkäri Eero Salon vastaanottotilat. Taloon sijoittui lisäksi Helsingin Sanomien myymälä ja A. Jalanderin koksia, kivihiiltä ja antrasiittia välittävä liikeyritys

3.3 Rakennuksen kuvaus

Yleistä

Klubitalo on Uudenkadun varressa yksitoista kerrosta korkea. Ylin kerros on ullakkokerros. Rakennukseen kuuluu myös kaksikerroksiset osat sekä Hallituskadun että pihan puolella. Näiden alla on kaksi kellarikerrosta. Klubitalo oli valmistuttuaan Oulun korkein liike- ja asuinrakennus. Kymmenennen kerroksen lattiakorko +34.80 on kuusi senttimetriä ylempänä kuin pari vuotta aikaisemmin valmistuneen Yhdystornin (tieto P. P. Halosen mukaan). Yhdystornin suunnitteli

Kuva 33. Vastaanottotarkastuksessa 30.8.1960 rakennustarkastaja Arvi Ruskolan ylöskirjaamat huomiot.

Kuva 34. Klubitalon vastaanottotarkastus pidettiin 11.11.1960. Tässä "lautakunta" työnsä suorittuaan kokoontuneena Suomalaisen klubin tiloihin.

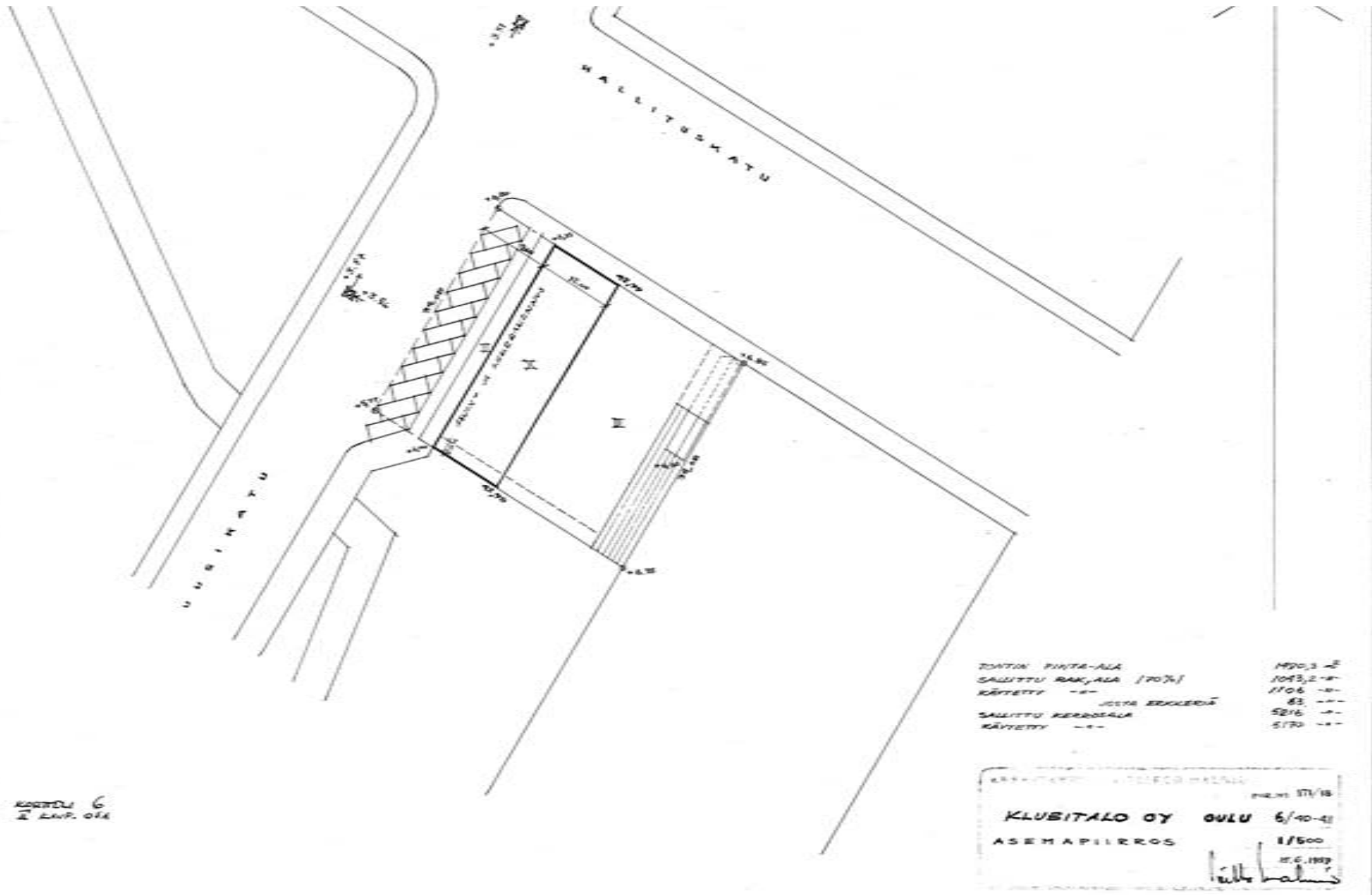
jana oli toiminut myös arkkitehti Veikko Malmio, samoin kuin urakoitsijana rakennusyhtymä Halonen & Juntunen Oy.

Alakellariin sijoitettiin kattilahuone, Oulun kaupungin sähkölaitoksen muuntamo ja autotalli. Yläkellariin tuli väestönsuoja, myymälätilojen ja Rautatiekirjakaupan alatilat sekä varastoja ja rikkahuone. Ensimmäiseen kerrokseen sijoittui Postisäästöpankin pankkisali, joka sivutiloineen oli 220 m², kahdeksan myymälätilaa joista suurin oli Rautatiekirjakaupan tilat noin 280m². Toisessa kerroksessa oli Postisäästöpankin toimistohuoneita noin 400 m² sekä Suomalaisen Klubin tilat noin 600 m². Kolmas ja neljäs kerros oli varattu kokonaisuudessaan toimistohuoneille. Viidennessä kerroksessa oli toimistoja ja asuinhuoneistoja. Pohjois-Pohjanmaan metsänhoitolautakunta sekä piirimetsälautakunta sijaitsivat neljännessä ja viidennessä kerroksessa. Toimistotilaan oli heillä yhteensä 412 m².

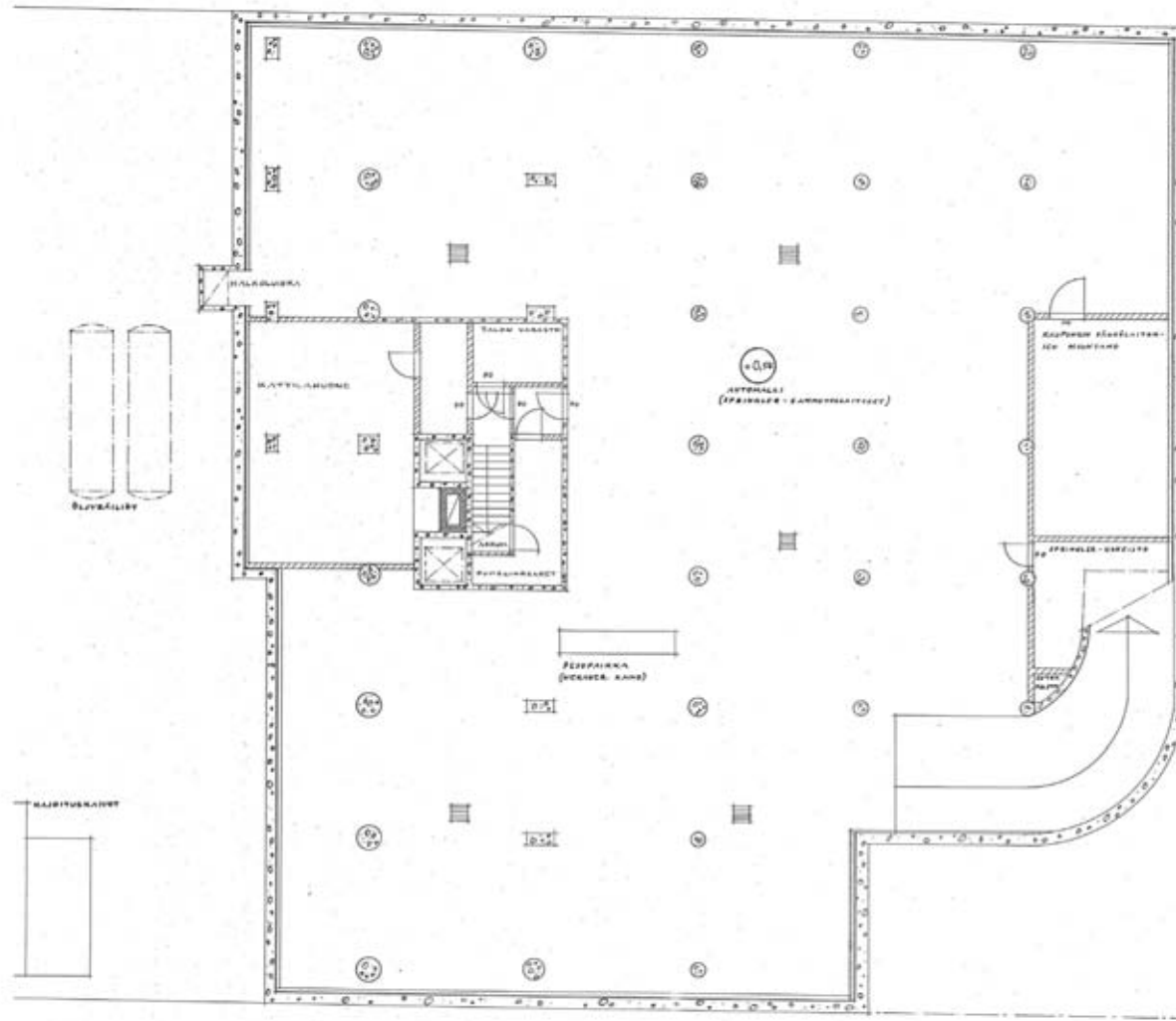
Kuudennesta kymmenenteen kerrokseen sijoitettiin asuinhuoneistoja. Ullakolla oli kylmät huoneistovarastot, koneellisen ilmastoinnin ja hissien konehuoneet, pesutupa, taloyhtiön saunasasto sekä yhteiskäyttöön tarkoitettu näköalaparveke. Asuinhuoneistoja rakennuksessa oli alunperin 35 kappaletta seuraavasti:

6 kpl	1h+kk	á 24 m ²
10 kpl	2h+kk	á 37 m ²
6 kpl	2h+kk	á 41 m ²
2 kpl	2h+k	á 61 m ²
1 kpl	3h+k	á 66 m ²
10 kpl	4h+k	á 90 m ²

Uudenkadun puoleisissa asuinhuoneistoissa ovat raskalaiset pienoisarvekkeet. Asuntojen käytössä on lisäksi itäsivun tuuletusparvekkeet, joiden kautta kulkee myös varaporras viidennen ja kymmenennen kerroksen välillä.

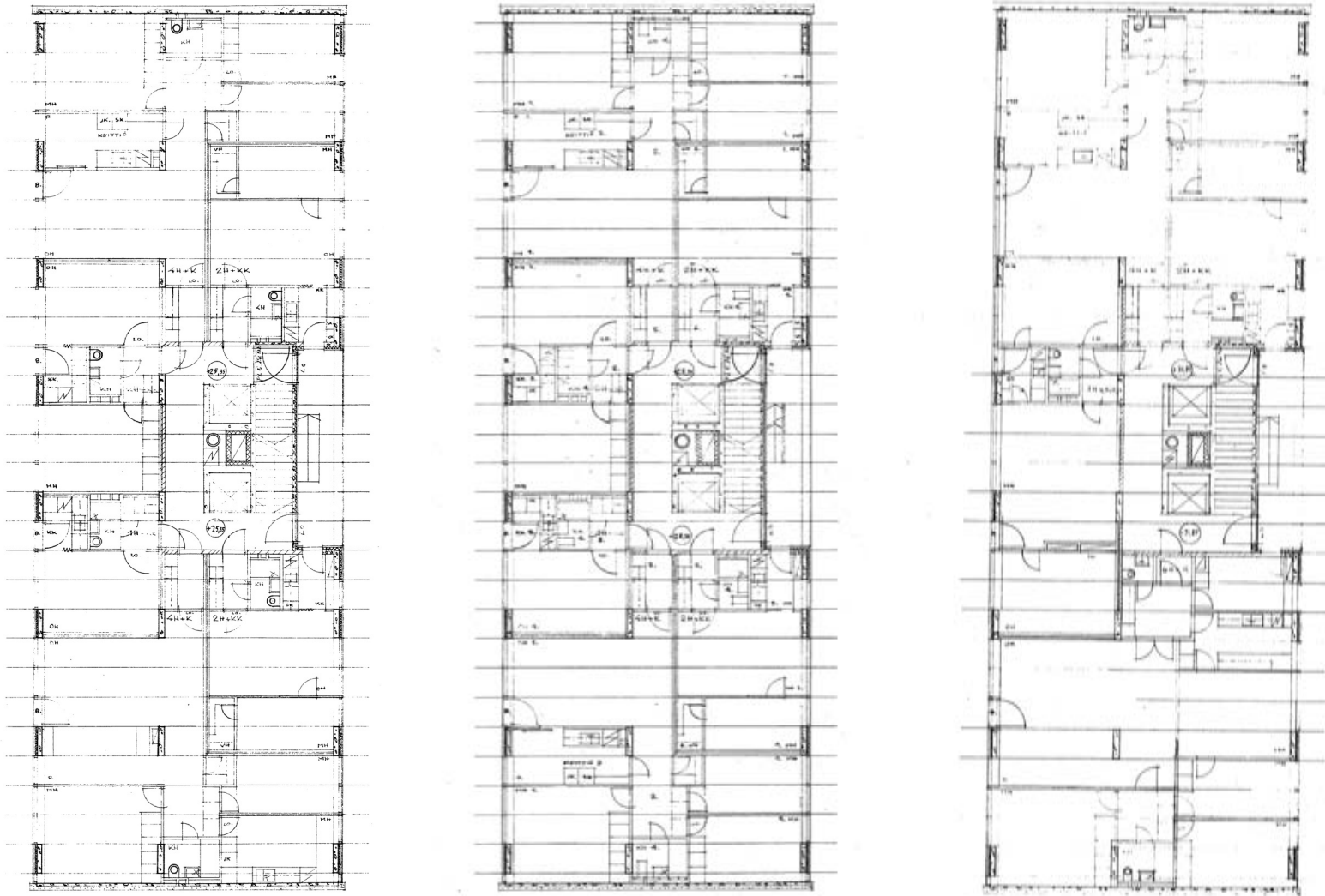
Kuva 35. Klubitalo Oy:n asemapiirros 15.6.1959, arkkitehti Veikko Malmio.

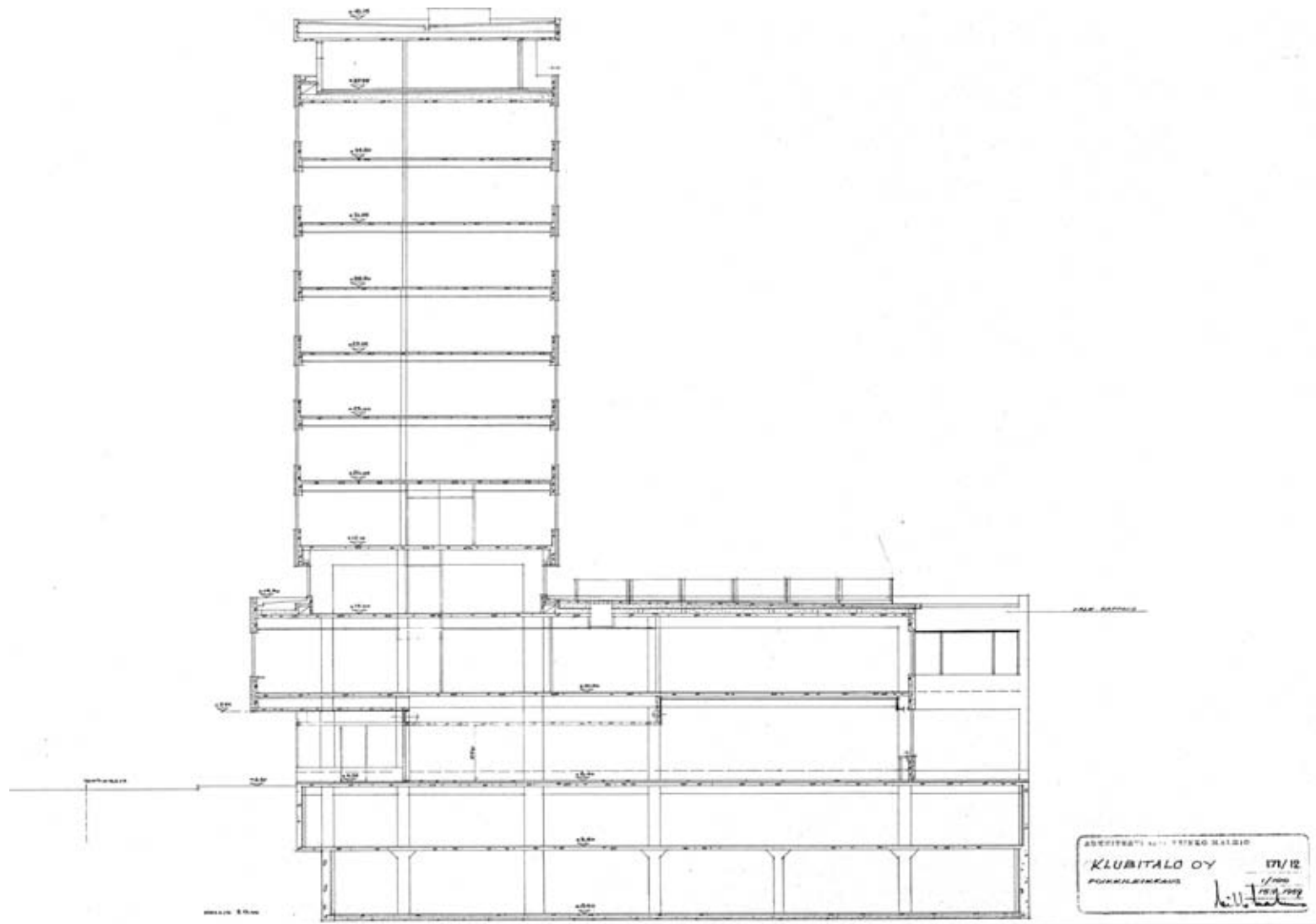
KLUBITALO OY, MUNKKATI 23, OULU, FINL 10120

ALAKELLARI 1/100 15.9.60 *Veikko Malmi*

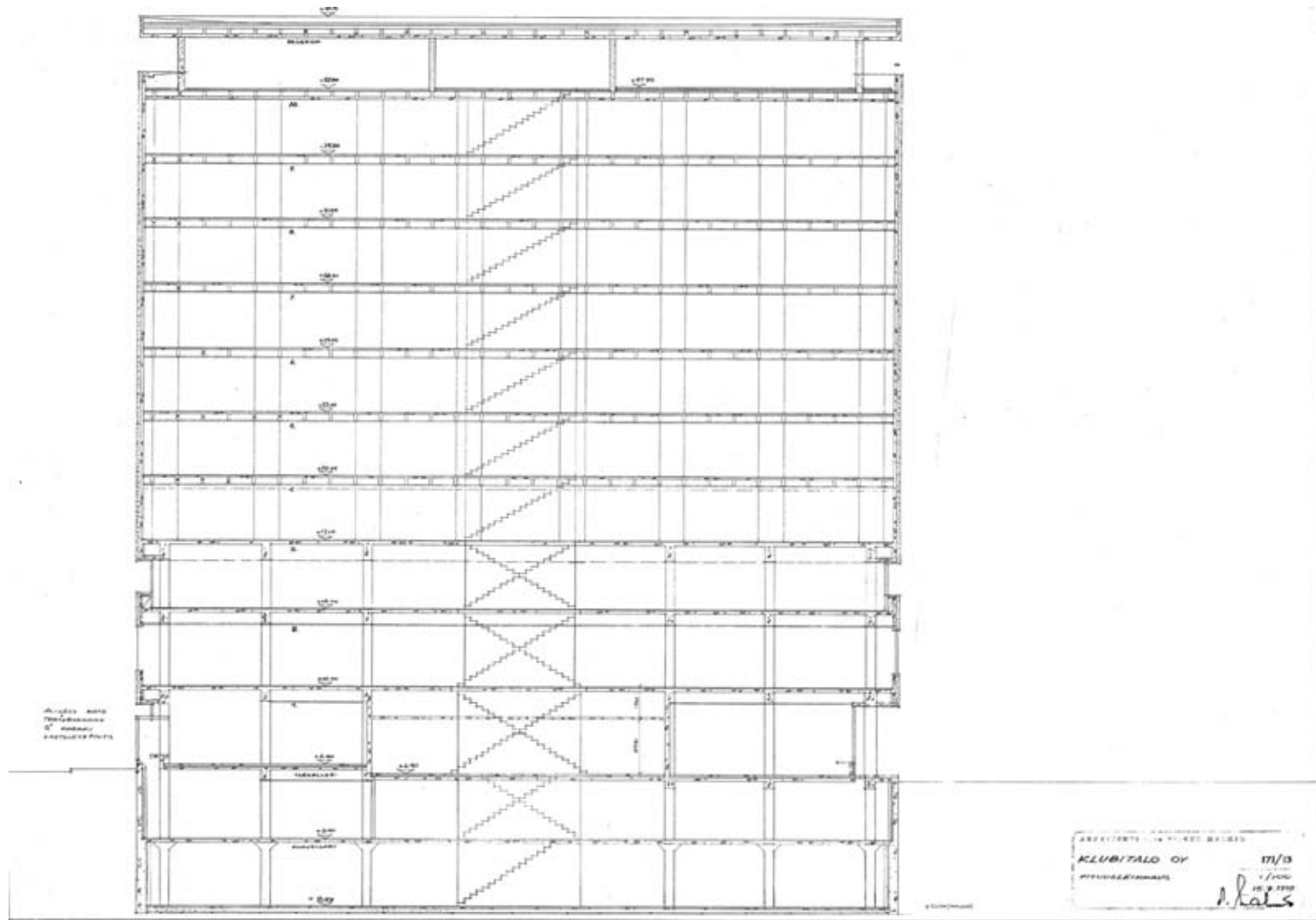
Kuva 36. Klubitalo Oy:n alakellarin pohjapiirros 15.9.1960, arkkitehti Veikko Malmio.

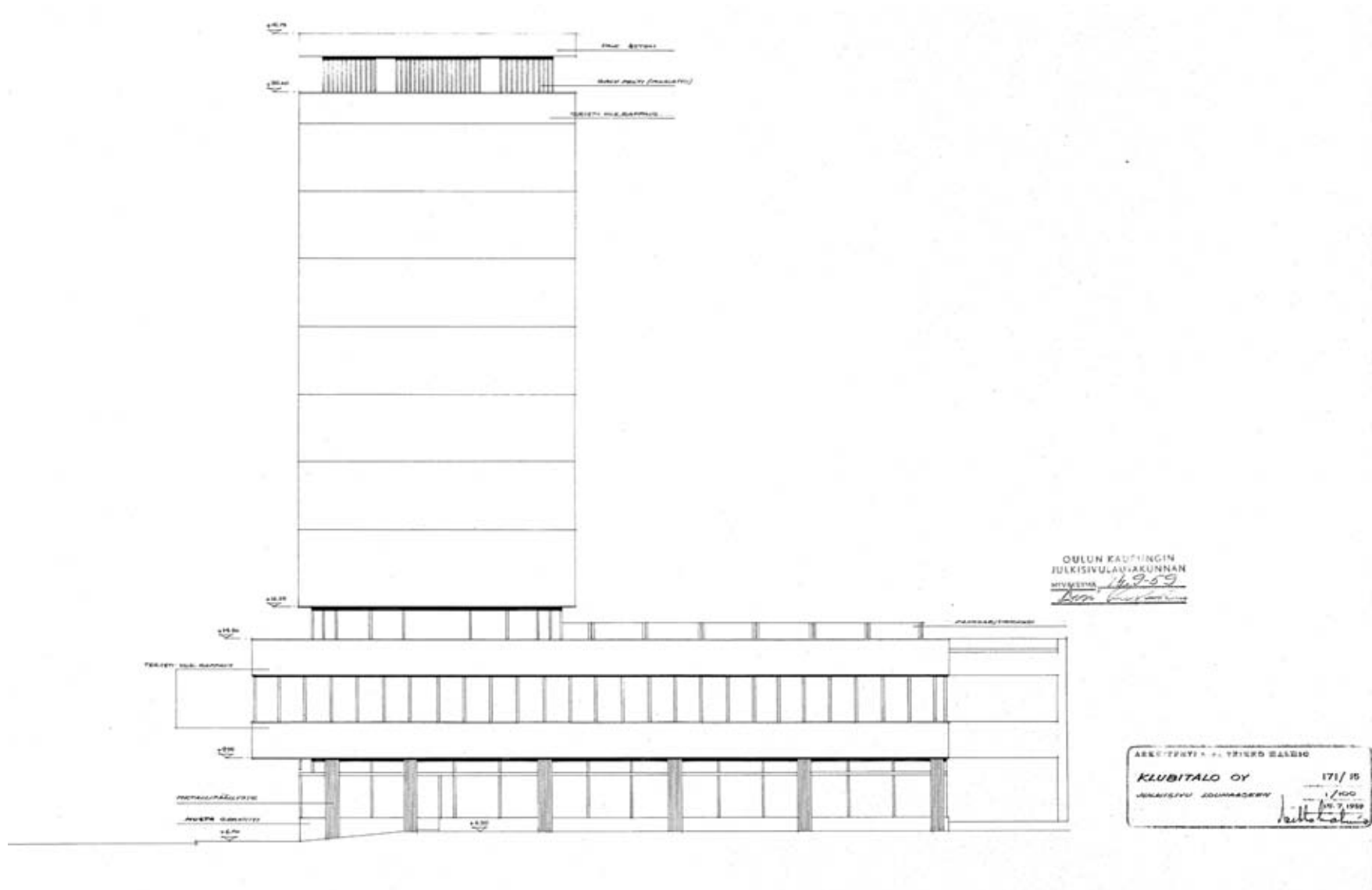
Kuva 42. Klubitalo Oy:n 7., 8. ja 9. kerroksien pohjapiirroksat 1.10.1960, 1.10.1960 ja 3.10.1960, arkkitehti Veikko Malmio.

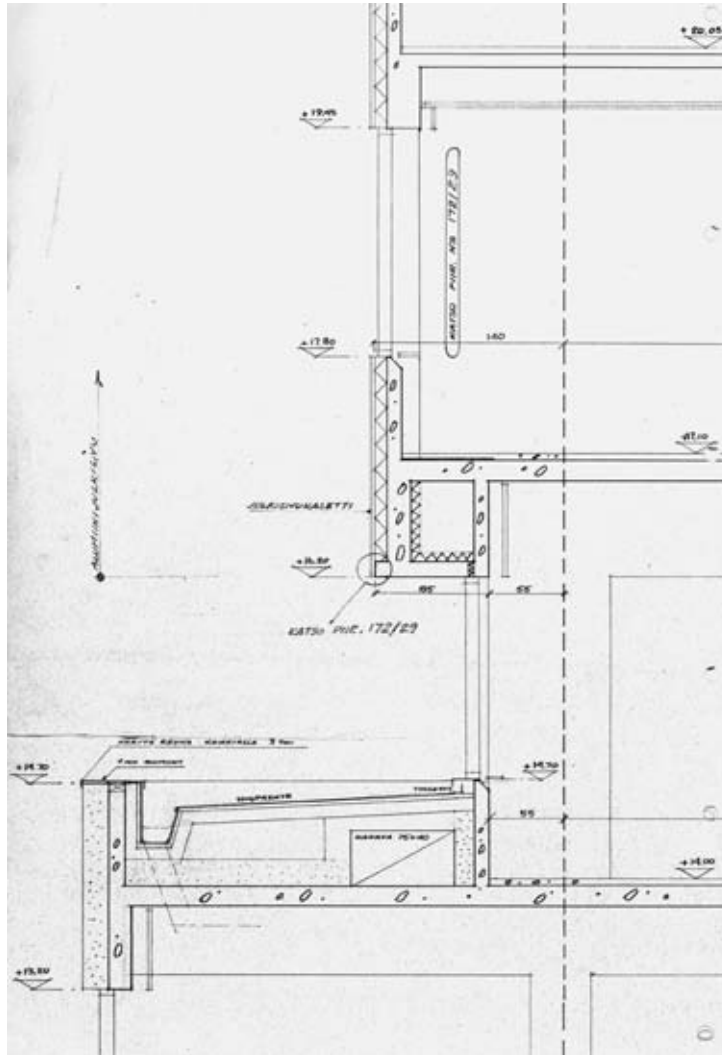
Kuva 44. Klubitalo Oy:n leikkauspiirros, 15.7.1959, arkkitehti Veikko Malmio.

Kuva 45. Klubitalo Oy:n leikkauspiirros, 15.7.1960, arkkitehti Veikko Malmio.

Kuva 47. Klubitalo Oy:n julkisivupiirros Pakkahuoneenkadulle 15.7.1959, arkkitehti Veikko Malmio.

Kuva 50. Korkean alumiinijulkisivun leikkaus Uudenkadun puoleisen ulokkeen kohdalta. Arkkitehti Veikko Malmio 1.10./20.10.1959.

Rakenteet

Seuraavassa esitetyt rakennekuvaukset perustuvat kohteesta laadittuun työselitykseen ja rakennesuunnitelmiin. Näistä suunnitelmista on voitu poiketa rakennustyömalla toteutusvaiheessa. Yleensä suunnitelmista poikkeamiset ja muutokset on kirjattu työmaapöytäkirjoihin.

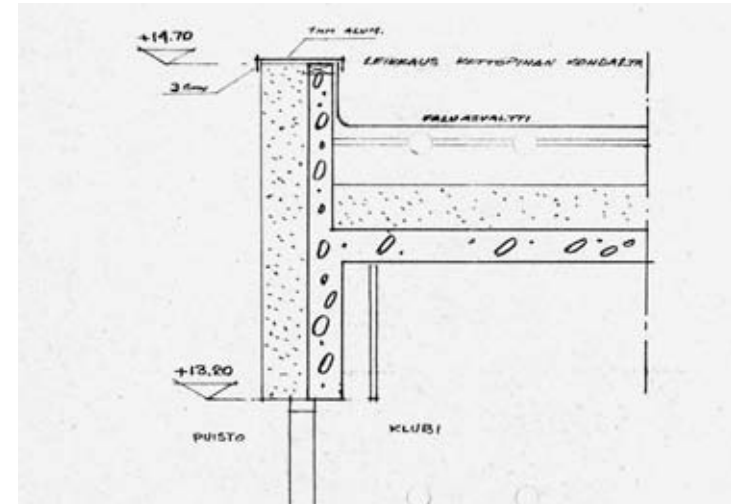
Kellarikerrokset on toteutettu teräsbetonista. Alakellarissa on käytetty sienipilareita, jotta välipohjarakenne saataisiin mahdollisimman matalaksi ilman vaakapalkistoja. Yläkellarin kadun puoleiset jalustaseinät on verhoiltu mustalla graniitilla, pihasivulla pesubetonilla. Seinän paksuus 43 senttimetriä. Alakellarin seinärakenteen paksuus on 55 senttimetriä.

Rakennuksen kantavan rungon muodostavat teräsbetonista paikalla valetut pilarit, palkit ja laatat eli kyseessä on ns. runkorakenteinen talo teräsbetonivälipohjin. Rakentamisessa käytettiin tuolloin verotussyistä mahdollisimman vähän esivalmistettuja osia. Muotitus ja betonityöt pyrittiin tekemään paikan päällä. Kellarin ja kolmen alimman kerroksen välipohjat rakentuvat kantavasta teräsbetonilaatasta (15cm tai 20cm) ja teräshierretystä raudoitetusta permantolaatasta (5cm). Kylmäsiltojen katkaisussa on lämmöneristeenä käytetty korkkia, mutta muuten pihamaalla, porttikäytävässä, katolla ja kattopihalla Leca-betonia (20cm). Äänenvaimennukseen ensimmäisen ja toisen kerroksen katoissa käytettiin 1cm:n Emfa-mattoa, joka sijoitettiin permantolaatan alle. Välipohjat neljännestä yhdeksänteen kerrokseen saakka oli tehty kantavan ylälaattapalkiston varaan, jonka kokonaispaksuus oli noin 45 senttimetriä. Äänenvaimennukseen käytettiin kolmannesta kerroksesta ylöspäin Titacord-huopaa. Kymmenennen kerroksen ullakon kattojen kantavana rakenteena oli alalattapalkistot. Kattorakenteet oli alunperin suunniteltu puurakenteiden varassa toteutettaviksi peltikatoiksi, mutta ne muutettiin Oulun Asfalttiliike Oy:n esityksestä Alcufool betoni- ja huoparakenteeksi, jossa alimmassa huopakerroksessa oli alumiinifolio keskellä. Räystääs oli määrätty tehtäväksi teräsbetonista.

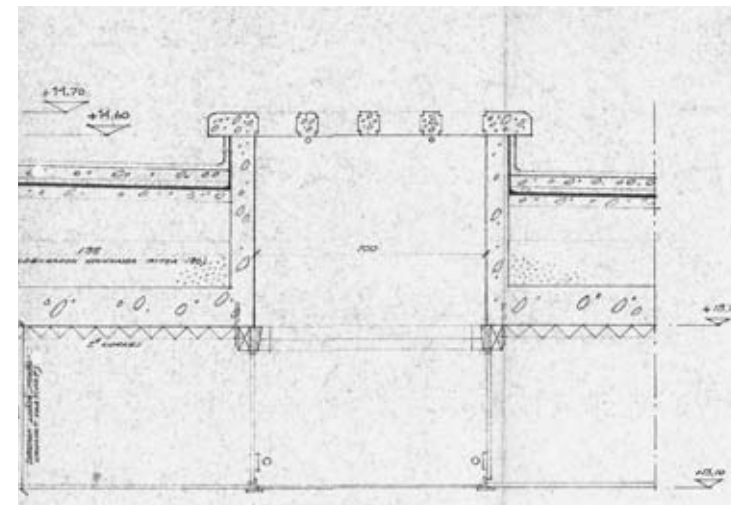
Ulkoseinärakenteena toteutettiin korkean rakennusosan päädyt ja matalan osan kaikki sivut 10 senttimetrin teräsbetonista, joka verhoiltiin 17,5 senttimetrin Siporex t.p. 0,5:lla ja pinnoitettiin 2,5 senttimetrin pesuterastirappauksella. Liikerytysten mainostarpeita varten asennettiin neon-putkien ja -kilpien kiinnitysrautoja yksi rivi kerrosta kohti ikkunan rintamuurien rappaus-saumojen väliin 1,50 metrin etäisyyksin. Ullakon seinissä käytettiin 25 senttimetrin kevytbetonirakennetta, jonka ulkopuolelle kiinnitettiin 5 senttimetrin painekyllästetyn alusrimoituksen varaan galvanoitu peltilevytyys.

Korkean osan pitkien ikkunaseinien lopullisen toteutuksen vaihtoehdot herättivät pidempään keskustelua. Kantavaksi rungoksi valettiin 10 senttimetrin teräsbetoniseinät. Rakennusselityksen mukaan lämmöneristeenä oli ikkunoiden vaakaväleissä 10 senttimetrin mineraalivillalevy ja ikkunoiden pystyväleissä 3" (tuuman) korkki. Tämän ulkopuolelle oli Malmio esittänyt Alumiit-paperia (metallipinta sisäänpäin) sekä kahden senttimetrin ilmarakoa, painekyllästetystä puutavarasta alusrimoitusta keraamisella väripinnalla varustetulle 0,9 senttimetrin Minerit-julkisivulevyille. Rakennustyön aikana joulukuussa 1959 rakennustarkastaja Arvi Ruskola ilmoitti kohteliaammin, että ulkoseinän lastuvillalevy-lämmöneristys paloturvallisuuden lisäämiseksi oli katkaistava ikkunoiden ylä- ja alapuolelle asennettavalla 2" x 5" palonkestopuulla. Lisäksi oli tehtävä kaikki mahdolliset pintalevyjen tartunnat ja muut puuosat seinärakenteessa palonkestopuusta sekä ulkoseinän ilma-aukkojen ympärille riittävän laajalle alueelle lastuvillalevyn tilalle syttymätön lämmöneriste. Julkisivut Klubitalo Oy päätti lopulta päällystää silikoniaalkydipintaisilla 1,5 millimetrin alumiinilevyillä, jotka alumiinilistoin kiinnitettiin alusrakenteisiin. Tuuletusparvekkeilla säilyivät Minerit-levyt, tosin muuttuen arkkitehdin suostumuksella normaalivalkeaksi, koska alunperin määritellyn keraamipintaisen levyn toimitusaika olisi ollut neljä kuukautta.

Huoneistojen väliseinät tehtiin 3" sahajauhottiilestä ja 3" kovatiilestä kaksinkertaisina 4 senti-

Kuva 51. Terastirapatun Siporex-seinän leikkaus kattopihaan kohdalta. Arkkitehti Veikko Malmio 1.10./20.10.1959.

Kuva 52. Toisen kerroksen katolle sijoitettujen ravintolatilojen keittiön kattoikkunoiden leikkauspiirustus. Arkkitehti Veikko Malmio 20.10.1959.

Rakennukseen tulivat seuraavat sähköjärjestelmät: valaistus- ja voimavirta, puhelin-, radio- ja televisioverkot. Alakellariin rakennettiin riittävän sähkövirran saantia varten kaupungin sähkölaitoksen muuntamo. Sähkölaitteina asuinhuoneistojen keittiöihin hankittiin sähköliedet ja -tasot sekä kalusteisiin upotettavat jääkaapit. Puuovet ja -ikkunat olivat pääosin Oy H. Saastamoisen valmistamia ja metalliovet ja -ikkunat Oy Profiilirakenteen. Ensimmäisen kerroksen myymälätilojen lasirakenteet toimitti Lahden Lasitehdas Oy.

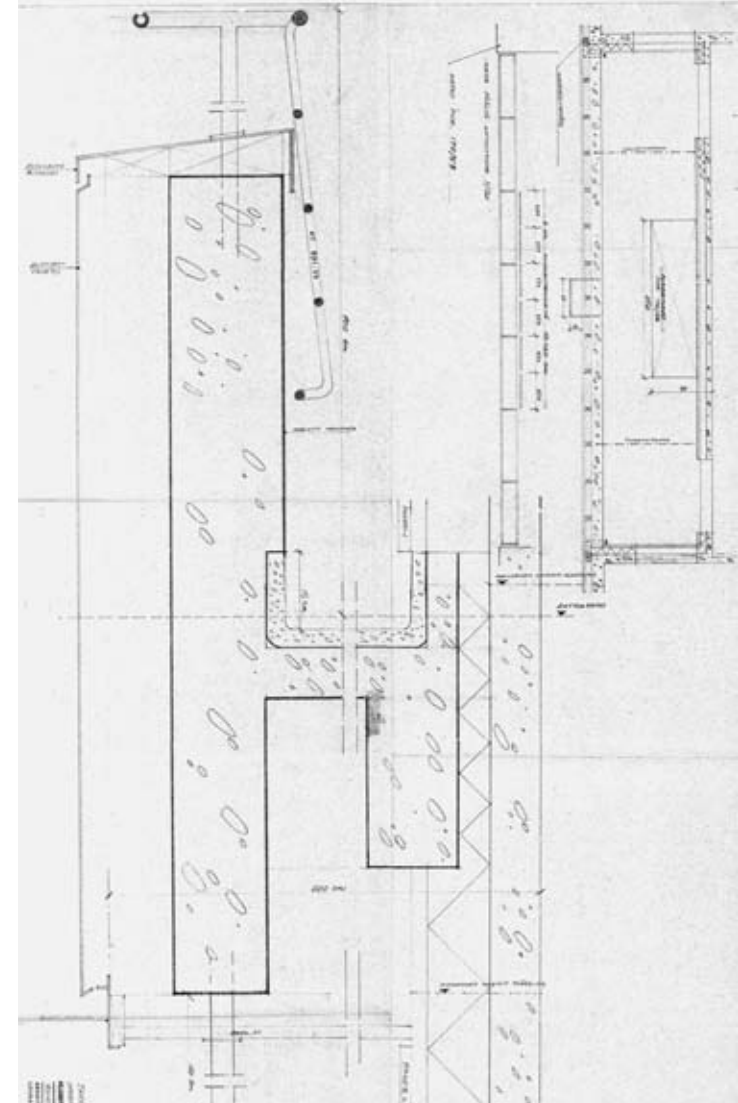
Pintarakenteita ja päällysteitä

Aikaisemmin on jo todettu, että korkean osan pitkät ikkunasiivut on verhoiltu silikonialkydipintailla 1.5 millimetrin alumiinilevyillä, jotka alumiinisin ruuvein ja listoin kiinnitettiin alusrakenteisiin ja muihin julkisivuosiin. Korkeiden päätyjen pesuterastirappaus tehtiin arkkitehdin hyväksymän mallin mukaisesti värisävyltään valkoiseksi. Rouheena käytettiin valkoista marmorirouhetta sekä sementtinä valkoista sementtiä.

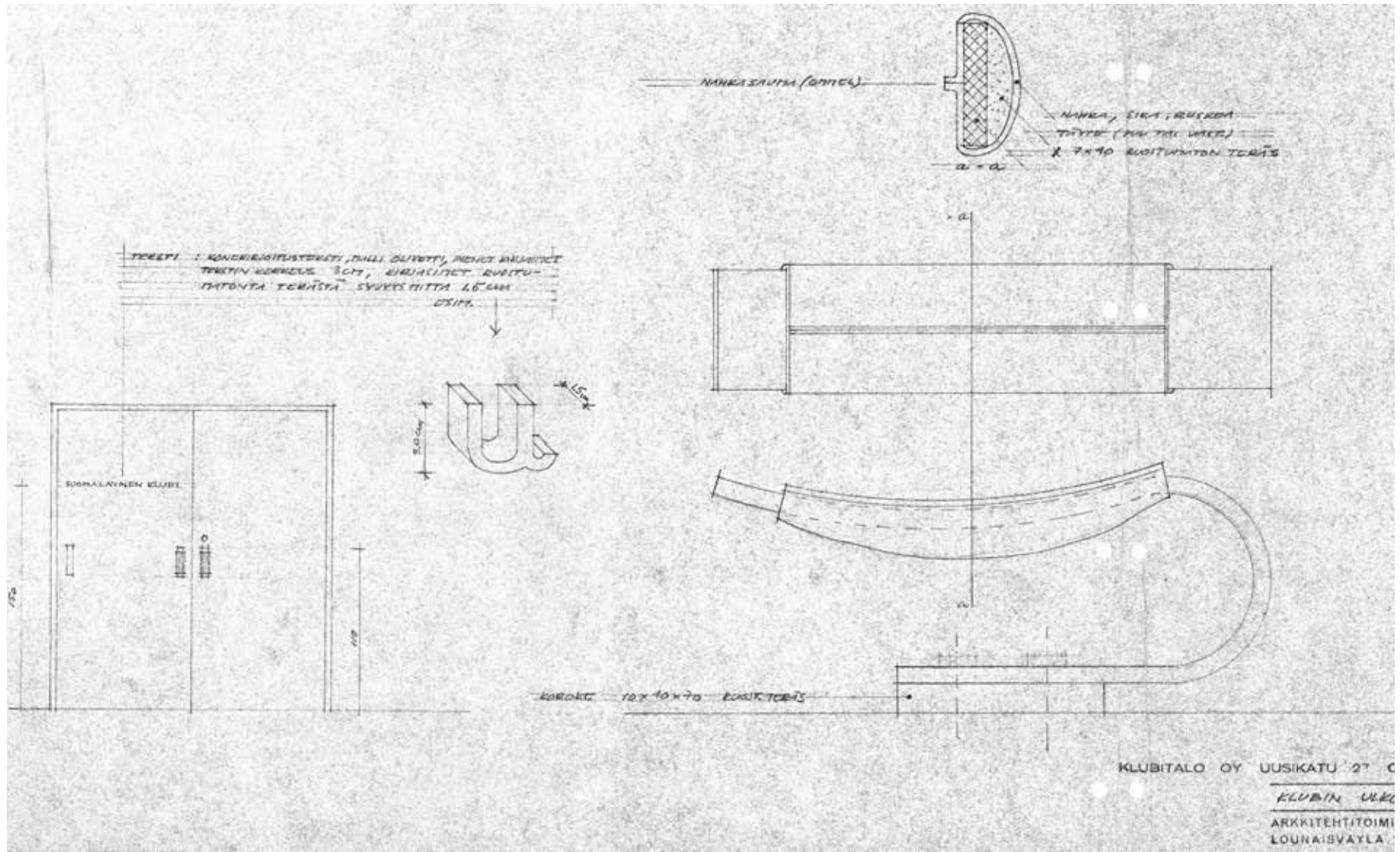
Sokkeleissa on katu- ja puistosivuilla sahattuja mustia noin 3 senttimetrin paksuja graniittilevyjä, jotka on saumattu mustalla sementillä. Pihasiivuilla on sokkelit tehty pesubetonista, jossa on mustaa graniittirouhetta ja musta sementti.

Asuin- ja toimistotilojen lattioissa on ollut yksivärinen läpivärjätty linoleum- tai korkkimatto. Pankkitilojen lattioihin asennettiin ulkolaiset Mipolam-laatat (50x50x0.25 cm). Pankin toimitiloissa, myymälöissä, porrashuoneissa ja käytävillä lattiapäällysteenä oli kotimainen hiottu vinyl-asbestilaatta (25 x 25 cm). Wc- ja pesutilojen lattioissa laattana käytettiin Pukkilan 6-kulmaista mustaa lattialaattaa. Suomalaisen Klubin toisen kerroksen tiloissa juhlasaliin ja aulaan hankittiin saarni-parketti. Kabinetteihin, kirjastoon ja baaritilaan käytettiin Tuftex-villaplyysimattoa. Osassa tiloista oli myös korkkimattoja ja Finnflex-laattoja.

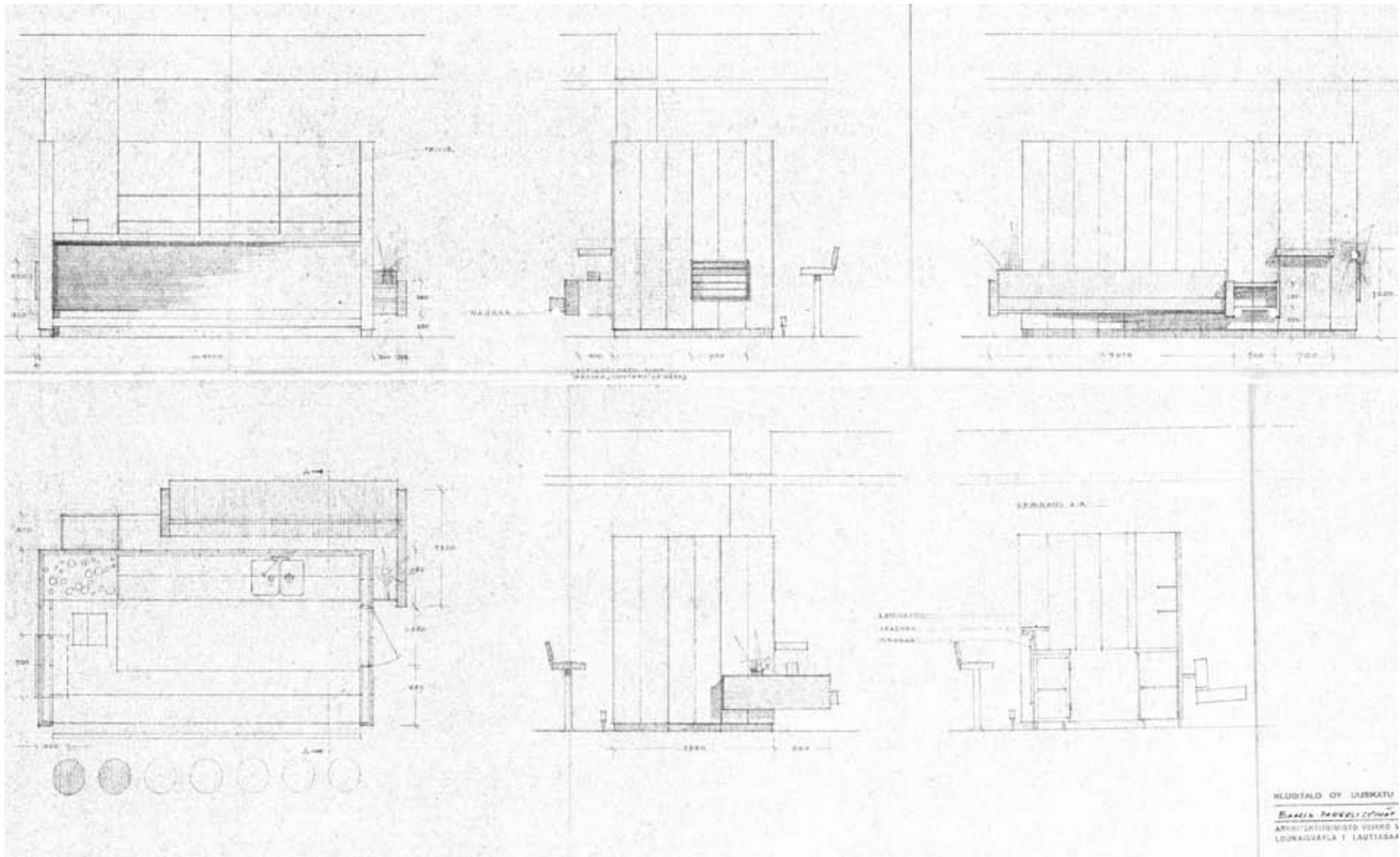
Paneloituja seiniä oli mm. pankin, Suomalaisen klubin, ja metsänhoitolautakunnan tiloissa.

Kuva 54. Tuuletusparvekepiirustus. Arkkitehti Veikko Malmio 4. 12.1959.

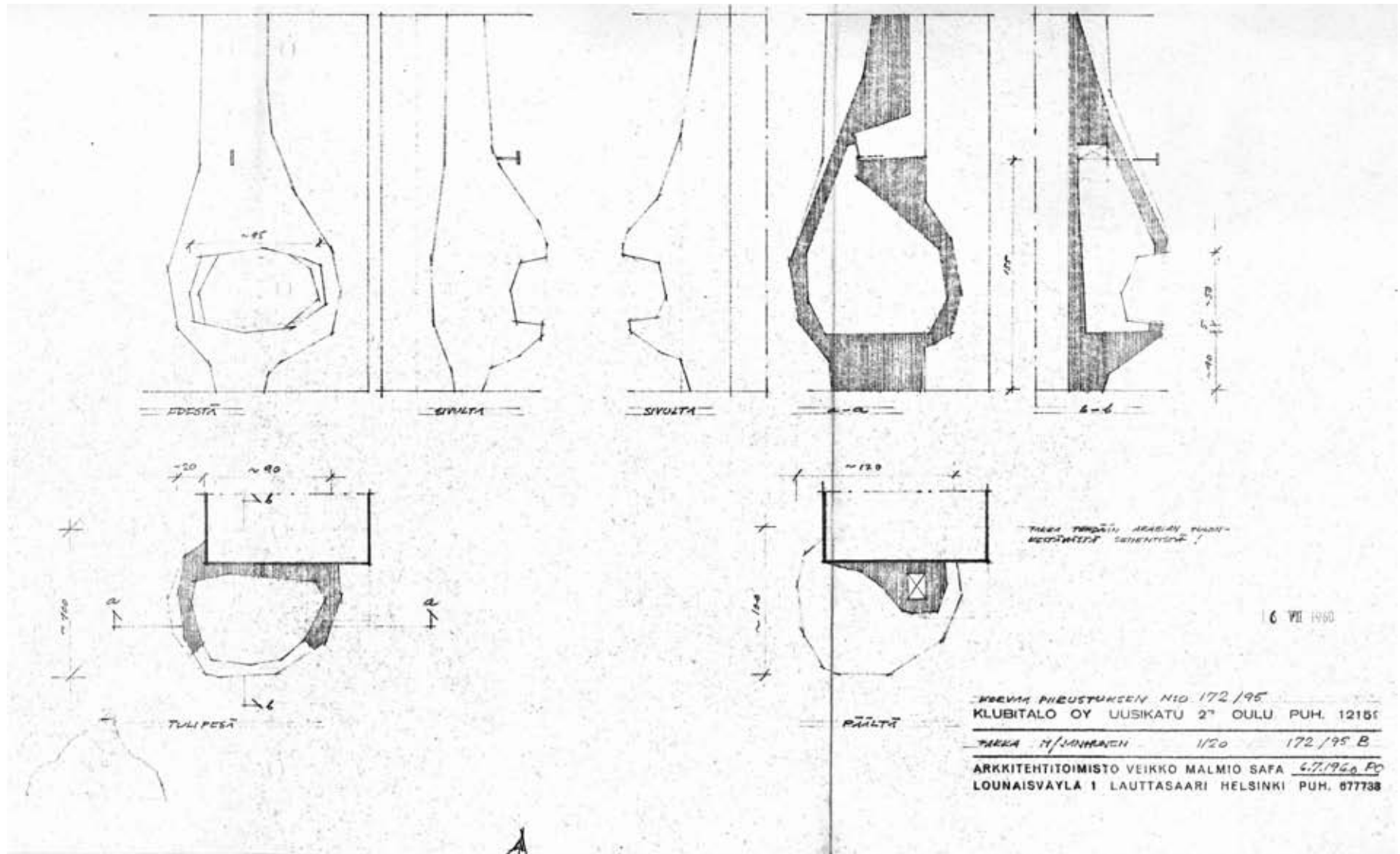
Kuva 55. Arkkitehti Veikko Malmion suunnitelma Suomalaisen Klubin ulko-ovesta teksteineen ja nahkapäällysteisine vetimineen.

Kuva 56. Oulun Suomalaisen klubibaarin sisustus suunnitelma. Arkkitehti Veikko Malmio 16.4.1960

Kuva 58. Suomalaisen klubin satavuotisjuhla Klubin juhlasalissa 5.11.1976. Juhlapuhetta pitämässä pitkäaikainen Klubin puheenjohtaja, ylimetsänhoitaja Osmo Vartiainen. Sali arkkitehti Veikko Malmion vuonna 1960 suunnittelemassa asussa.

Kuva 59. Pankinjohtaja Paavo Janhusen kymmenennen kerroksen asuntoon toteutettiin Arabian tulenkestävästä sementistä mielipiteitä jakanut takka. Arkkitehti Veikko Malmio 6.7.1960.

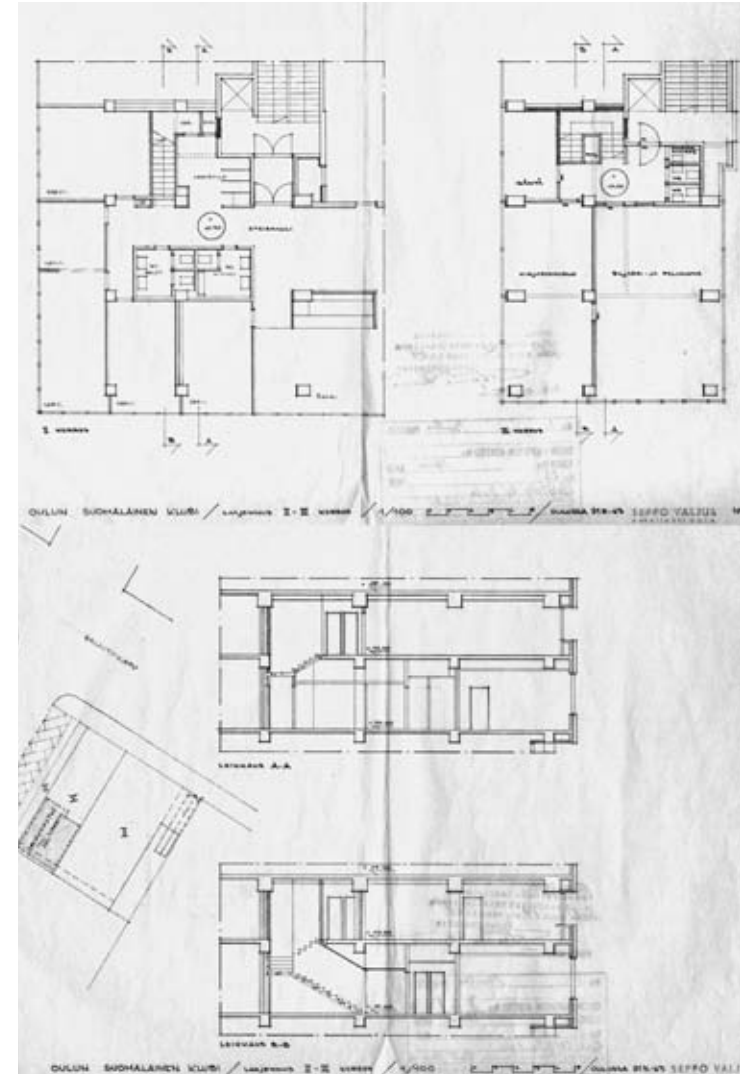
Puumateriaalina käytettiin tammea ja saarnia. Arkkitehti Malmio oli määrännyt käytettäväksi myös jalavaa, mutta sitä ei todennäköisesti ollut riittävästi saatavilla, koska jalavapaneelit esimerkiksi Suomalaisen klubin tiloissa oli korvattu saarnilla.

Katoissa oli yleisesti kipsoniitti-levyt, jotka porrashuoneissa, myymälöissä ja toimistoissa olivat äänivaimennuksen vuoksi reijitettynä. Pankin alakatossa käytettiin akustista "WMB Dämpa" alumiinipaneelia. Suomalaisen klubin keittiön ja juhlasalin levykatot tehtiin reijitetystä, lasivillatäytteisistä Lautex-alumiinilevyistä. Suomalaisen Klubin muissa tiloissa oli lakatut mäntyrimakatot. Arkkitehti Malmio laati sisustussuunnitelmat Postisäästöpankin, Aero Oy:n, Metsänhoitolautakunnan ja Suomalaisen klubin tiloihin. Lisäksi hän teki suunnitelmat Posti- ja lentäinlaitoksen toimistotiloista sekä hammaslääkäri E. Salon vastaanottotiloista. Kymmenennen kerroksen tuomari Janhusen asuntoon Malmio suunnitteli takan, joka toteutettiin tulenkestävästä sementistä. Malmio suunnitteli myös kaikki asuinhuoneistojen kiintokalusteet eteisissä, keittiöissä, pesuhuoneissa ja huoneissa sekä saunaosaston sisustukset. Siellä seinä- ja kattopaneelit tehtiin kuusesta ja lauteet haapapuusta. Kalusteita eri tiloihin toimittivat Puukaluste Oy, Haimi Oy, Asko Oy, Sopenkorpi Oy ja Artek Oy.

3.4 Muutos-, korjaus- ja laajennusvaiheita

Klubitalossa on tehty mittava määrä muutoksia, osa niistä jo rakentamisen aikana. Rakennuslupa nimittäin haettiin suunnitelmilla, joissa varsinkin ylimmät kerrokset olivat kerrostasojen ja myös julkisivumateriaalin osalta vasta luonnoksia. Lopulliset suunnitelmat valmistuivat rakentamisen edetessä siten, että viimeisiä muutoksia ja tarkistuksia tehtiin vielä vastaanottovaiheessa. Näin tapahtui mm. pankin ja Suomalaisen klubin tiloissa.

Suurin osa myöhemmistäkin muutoksista on tapahtunut Postisäästöpankin ja Suomalaisen klubin toimesta. Postisäästöpankin muutokset eivät ole jääneet pelkästään tilamuutoksiin, vaan ovat

Kuva 60. Professori Seppo Valjuksen laatimat suunnitelmat Suomalaisen Klubin tilojen laajennukseksi kolmanteen kerrokseen vuodelta 1963.

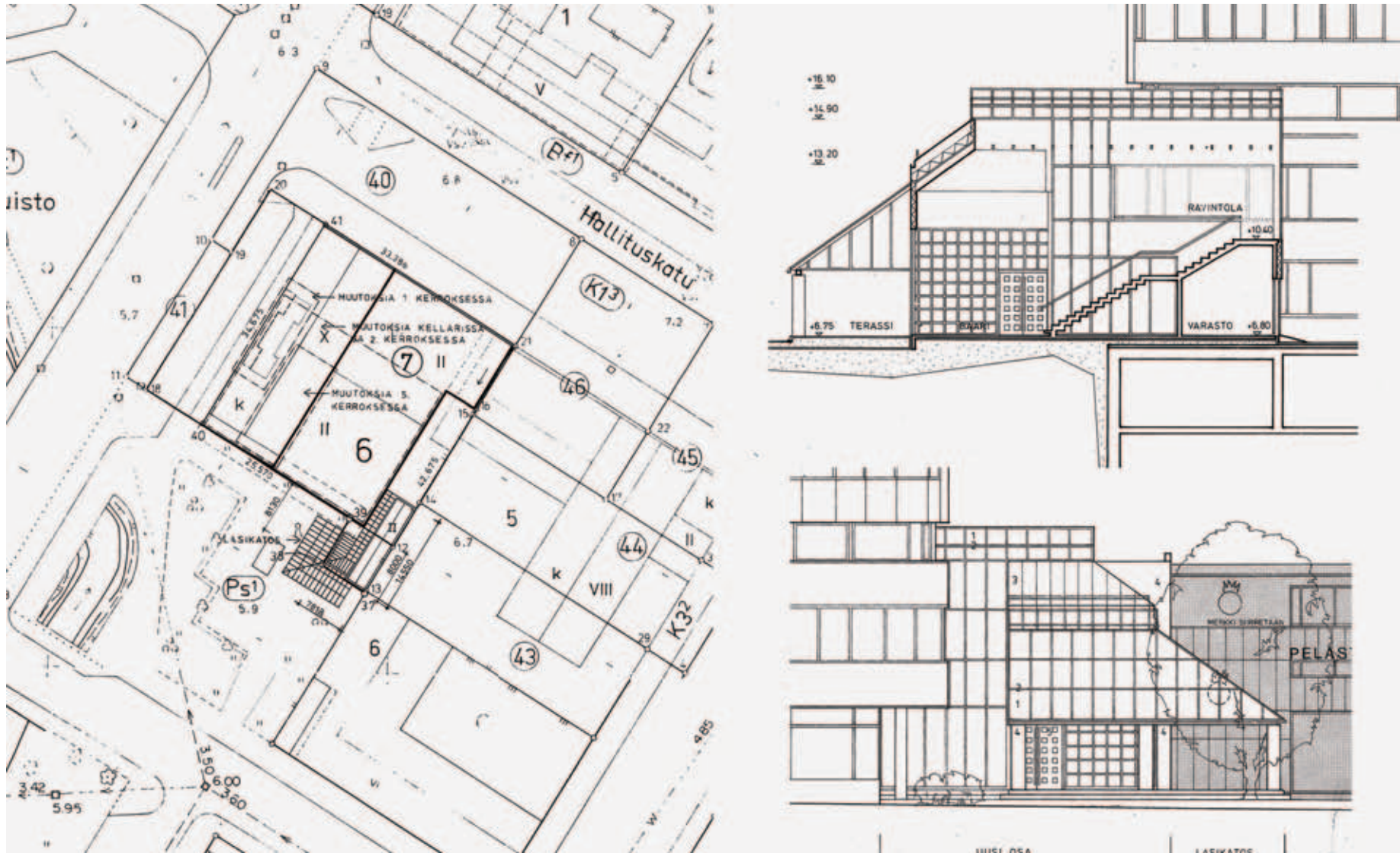

Kuva 61. Arkkitehtitoimisto Harju & Co:n vuonna 1987 laatimat muutossuunnitelmat Postipankin sauna- ja edustustiloille Klubitalon 10. kerrokseen. Ilmanvaihto-konehuone sijoitettiin ullakkokerrokseen (ei mittakaavassa).

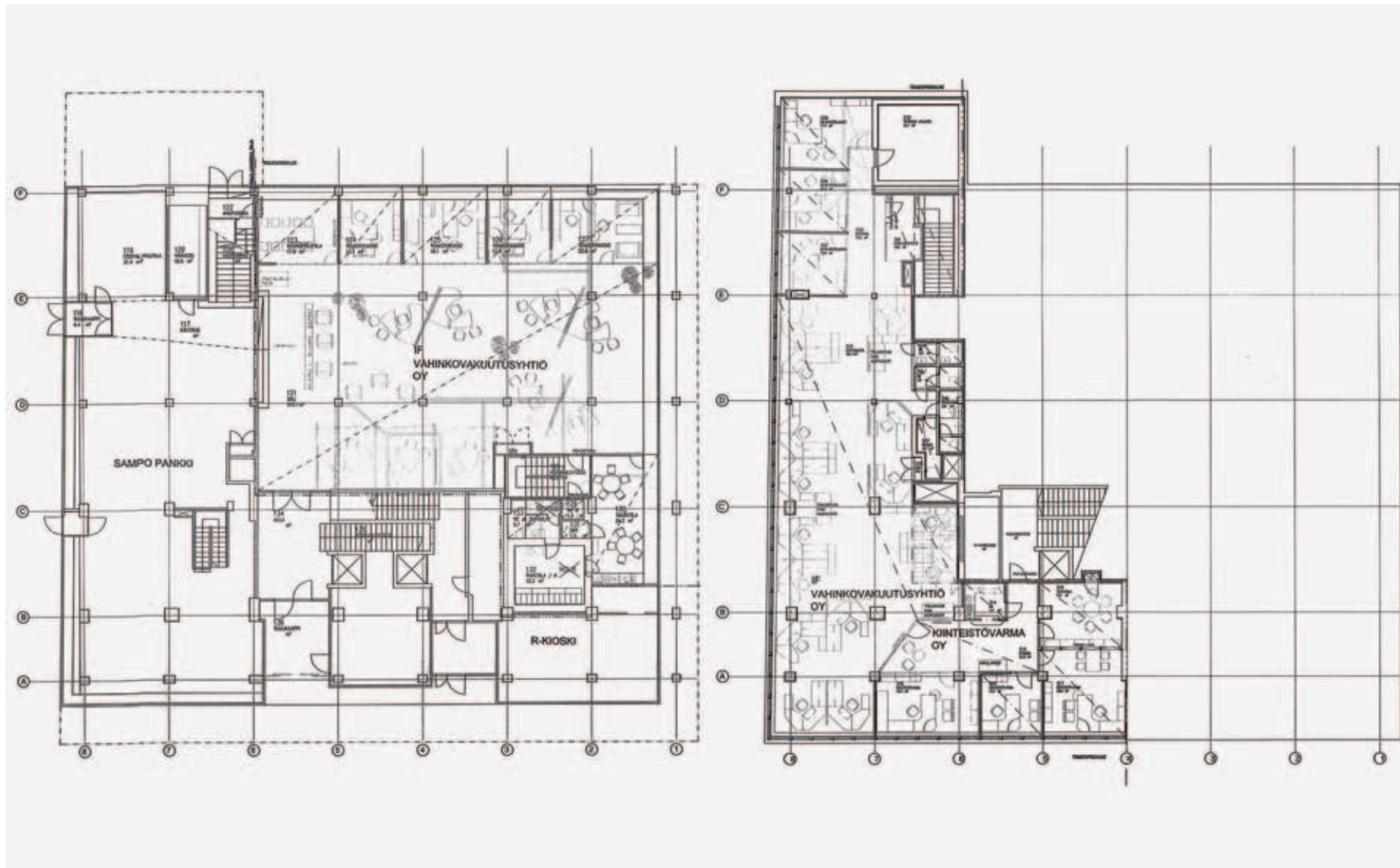
koskeneet myös pankkitoimintaa itseään pankkilaitoksen nimeä myöten. Tilamuutoksia ovat olleet tekemässä useat suunnittelijat. Postisäästöpankin ensimmäisiä korjauksia suunnitteli helsinkiläinen arkkitehti K. A. Pinomaa vuosina 1966, 1973 ja 1977. Muutokset ovat koskeneet pääasiassa pankkisalia sekä kellaritiloja. Seuraavia korjaussuunnitelmia Postipankiksi muuttuneelle tilaajalle laati arkkitehtitoimisto Risto Harju. Vuonna 1984 tehtiin muutoksia pankin kellarissa ja 1.-3. kerroksessa olevissa tiloissa. Vuonna 1987 toteutettiin Harjun suunnitelmien mukaisesti Postipankin edustus- ja saunatilat 10. kerroksen huoneistoon. Seuraavat korjaussuunnitelmat laati vuonna 1991 arkkitehtitoimisto Martti Väisänen. Toimisto jatkoi suunnittelijana vuonna 2000 Leonia-pankille sekä seuraavana vuonna Sampo-pankille. Muutokset koskivat pankin tiloja ja kellarissa sekä ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa. Vuonna 2002 Sampo-pankin ja If-vahinkovakuutusyhtiön suunnittelijana toimi arkkitehtitoimisto Laatio Oy.

Alunperin Oulun Suomalainen klubi varasi toisesta kerroksesta käyttöönsä yli 600 m², jota pidettiin hyvin riittävänä klubin toiminnalle. Klubin aloittama ravintolan pito osoittautui alkuvaiheessa erittäin onnistuneeksi. Ravintolatilat olivat harva se ilta lähes täynnä. Tämä johti siihen, että jo varsin pian jäsenet rupesivat kaipaamaan omia rauhallisempia tiloja harrasteilleen ja koontumisilleen.

Klubi saikin hankittua kolmannelta kerroksesta huoneiston jäsenistölle tarkoitettuja tiloja varten. Suunnitelmat laati vuonna 1963 professori Seppo Valjus. Ravintolan pito oli tulokseltaan vaihtelevaa, mutta 1970-luvulle tultaessa tappiollista. Klubi kuitenkin päätti 100-vuotisjuhlien jälkeen vuonna 1976 jatkaa ravintolatoimintaa uudistamalla toisen kerroksen tilat perusteellisesti. Nämä suunnitelmat laati vuonna 1977 Seppo Valjus. Uusista tiloista, etenkin legendaarisesta "Maurin baarista", tuli nopeasti suosittuja kaupunkilaisten kuin myös Klubin jäsenistönkin keskuudessa. Eräät klubiveljet käyttivätkin pankin kautta kulkevia reittejä klubitiloihin mennessään. 1980-luvun alussa sisustusarkkitehti Marjo Oittinen-Miettinen uudisti vielä ravintolatiloja

Kuva 62. Kuvakooste arkkitehtitoimisto Laatio Oy:n Klubitalon laajennuksen rakennuslupapiirustuksista vuodelta 1986 (ei mittakaavassa). Suunnitelmien toteuttamiseksi oli asemakaavaa muutettava. Rakennuslupa myönnettiin, vaikka julkisivulautakunta ei suunnitelmaa puoltanutkaan, vaan olisi toivonut laajennuksen noudattavan Klubitalon linjoja.

Kuva 63. Kuvakooste arkkitehtitoimisto Laatio Oy:n Sampo-Pankin, IF-vahinkovakuutusyhtiö Oy:n ja Kiinteistövarma Oy:n muutossuunnitelmista 1. ja 2. kerroksessa vuodelta 2002 (ei mittakaavassa).

Klubin toimeksiannosta. Mutta ravintolanpidon jatkuvien ongelmien vuoksi päätti Suomalainen klubi vuonna 1986 kuitenkin vuokrata toisen kerroksen ravintola- ja keittiötilat Kantaravintolat Oy:lle sekä toteuttaa sinne erillinen sisäänkäyntiportaikko eteis- ja wc-tiloihin Vaaranpuiston puolelta. Laajennuksen suunnitteli arkkitehtitoimisto Laatio Oy, joka samassa yhteydessä suunnitteli myös Uudenkadun puolelle sisäänkäyntien väliin pienehkön liiketilalaajennuksen. Yhteensä uutta kerrosalaa tuli 170 m². Laation suunnitelmien mukaan toteutettiin myös vuonna 1994 Vaaranpuiston puolelle toteutetun terassin lasitus, joka lisäsi kerrosalaa vielä 52 m².

Ravintolayrittäjä muuttui vuonna 1991, jolloin Kantaravintolat Oy:n sulautui Arctia Oy:öön, jonka vuorostaan vuonna 1998 osti ruotsalainen Scandic Hotels Oy. Tämä päätti samantien luopua erillisistä ravintoloista. Ravintolayrittäjäksi ryhtyi samana vuonna oululainen Service Restaurants Oy (Sirpa ja Jouko Lanamäki), joka edelleen jatkaa ravintola Kantiksen yrittäjänä ja Klubin vuokralaisena. Suomalaisen klubin jäsenistön tilat ovat edelleen kolmannessa kerroksessa, jossa niitä 1990-luvun lopulla on viimeksi sisustettu arkkitehti Matti (Ukin poika) Heikkisen suunnitelmien mukaisesti.

Myös muihin liike- ja toimistotiloihin on tehty muutoksia ja osa asuinhuoneistoista on muutettu toimistotiloiksi. Viimeisimpiä suuria muutoksia on tehty If Vakuutusyhtiö Oy:n toimesta ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa. Suunnittelijana on toiminut arkkitehtitoimisto Laatio Oy vuonna 2002. Arkkitehtitoimisto Vauhtiviiva Oy:n suunnitelmien mukaisesti on puolestaan toteutettu kellariravintola yläkellariin vuonna 2004.

Tällä hetkellä Klubitalossa on 21 asuinhuoneistoa (yhteensä 1180 m²) ja liike-, kokoontumis- ja toimistotiloja 3377 m². Autopaikkoja on alakellarissa 35 kpl ja Uudenkadun varressa yhtiön tontilla 11 kpl, joista kahteen on pystytetty katuvalotolpat. Nykyisiä toimijoita Klubitalossa ovat mm. ensimmäisessä kerroksessa Sampo-pankki, If-vahinkovakuutus Oy, Rautakirja, konditorialiike ja Kantiksen piharavintola. Toisessa kerroksessa on edelleen tiloja If vakuutusyhtiöt Oy:llä, ravintola Kantiksella ja Kiinteistövoima Oy:llä. Oulun Suomalainen klubi on sijoittunut kolmannen kerrokseen. Ylemmissä kerroksissa toimii mm. arkkitehtitoimisto.

Kuva 64. Legendaarinen "Maurin baari" professori Seppo Valjuksen v. 1977 suunnittelemassa asussa.

Kuva 65. Klubin juhlasali sisustettiin vuonna 1977 professori Seppo Valjuksen suunnitelmien mukaan ravintolaksi.

Kuva 66. Kuvakooste Klubitalon porraskäytävistä syksyllä 2005.

Kuva 67. Kuvakooste viidennen kerroksen huoneistosta, joka on lähes alkuperäiskunnossaan syksyllä 2005.

Kuva 68. Kuvakooste Klubitalon julkisivujen yksityiskohdista syksyllä 2005.

Muutoksia 1960-2004:

- 1960 Ylempien kerrosten muutokset lopulliseksi toteutukseksi, arkkitehti SAFA Veikko Malmio, Helsinki
- 1963 Oulun Suomalainen klubi, muutoksia 2. ja 3. kerroksessa (21.5.1963), arkkitehti s.a.f.a. Seppo Valjus, Oulu
- 1966 PSP-Oulun muutoksia (22.9.1966, 1.12.1966), arkkitehti SAFA K. A. Pinomaa, Helsinki
- 1973 Postipankki, muutoksia kellarissa ja 1. kerroksessa (22.3.1973), arkkitehti SAFA K. A. Pinomaa, Helsinki
- 1977 Postipankki, muutoksia kellarissa (15.9.1977), arkkitehti SAFA K. A. Pinomaa, Helsinki
- 1984 Postipankki, muutoksia kellarissa (8.2.1984) ja 1. kerroksessa (6.2.1984), arkkitehtitoimisto Risto Harju Ky, Oulu
- 1984 Postipankki, muutoksia yläkellarissa ja 1-3. kerroksessa (8.2.1984), arkkitehtitoimisto Risto Harju Ky, Oulu
- 1986 Kantakrouvi, lasipyramidi-laajennuksessa uusi sisäänkäynti 2. kerrokseen, kerrosala 170 kem² sekä muutoksia yläkellarissa ja 1., 2., ja 5. kerroksessa (15.10.1986), arkkitehtitoimisto Laatio Oy, Oulu
- 1986-87 Postipankin sauna (19.6.1986) ja edustustilat (8.1.1987) , arkkitehtitoimisto Risto Harju & Co, Oulu
- 1987 Postipankki, sauna- ja edustustilat, muutoksia 10. kerroksessa (8.1.1987), arkkitehtitoimisto Harju & Co, Oulu
- 1990 Helios Oy:n tilat, Liiketilöjen muutos (7.12.1990), RI Jukka Törrö?
- 1991 Postipankin muutoksia (9.4.1991), arkkitehtitoimisto Martti Väisänen Ky, Oulu
- 1991, Postipankki, muutoksia kellarissa, 1. ja 2. kerroksessa (9.4.1991), arkkitehtitoimisto Martti Väisänen Ky, Oulu
- 1994, Kantakrouvi, uusi kesäravintolalaskikko ja lasiseinät (27.7.1994), arkkitehtitoimisto Laatio Oy
- 1997, huoneisto A 10, muutoksia (2.4.1997), Eija Niemelä
- 1998, Rautakirja Oy, myyntitilan muutos (31.8.1998), arkkitehtitoimisto Tom Hilkos Oy, Helsinki
- 2000, Leonia-Pankki, muutoksia liiketiloissa (12.4.2000), arkkitehtitoimisto Martti Väisänen Ky, Oulu
- 2001, huoneisto 28 / Pirttiaho, huoneistosauna ja kylpyhuoneen muutos (29.10.2001), rak. mest. Mahlakaarto
- 2001 Sampo Pankki, muutoksia yläkellarissa ja 1. kerroksessa (15.2.2001), arkkitehtitoimisto Martti Väisänen Ky, Oulu
- 2001 Sampo pankki, muutoksia kellarissa ja 1. kerroksessa (6.6.2001), arkkitehtitoimisto Martti Väisänen Ky, Oulu
- 2002 IF vakuutusyhtiöt Oy, muutoksia 1. ja 2. kerroksessa (14.3.2002), arkkitehtitoimisto Laatio Oy
- 2004 Kellariravintola, muutoksia yläkellarissa (28.5.2004), arkkitehtitoimisto Vauhtiviiva Oy, Oulu

Kuva 69. Arkkitehti Veikko Malmio (1918-2000).

3.5 Arkkitehti Veikko Malmio (1918-2000)

Veikko Bruno Malmio kirjoitti ylioppilaaksi 1936 ja valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1943. Hän teki valmistumisensa jälkeen opintomatkoja Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Hän työskenteli yhdessä arkkitehti Martta Martikainen-Ypyän ja Ragnar Ypyän kanssa vuosina 1945-51 ja tämän jälkeen arkkitehtuurikilpailuvoiton johdosta Kööpenhaminan lääninhallituksessa Glostrupin sairaala-arkkitehtina 1952-55. Malmio perusti oman toimiston 1954.

Arkkitehdit Martikainen, Ypyä, Malmio suunnitteli 1950-luvun alussa Lahteen Starckjohannin lii-kerakennuksen, Lauritsalaan kirjaston ja Lappeenrantaan Kaukaan kansakoulun. Valkeakoskelle he suunnittelivat Säterin tehtaan asuntoja. Suuri Glostrupin sairaalakompleksi kuuluu samaan, Ypyöiden kanssa tehtyyn suunnittelujaksoon.

Oravannahkatorin ympäristön liike- ja rivitalorakennukset Espoon Tapiolassa ovat Malmion suunnittelemat, samoin vuonna 1963 niinkään Tapiolaan noussut Kaskenkaatajan rivitaloalue. Pohjois-Tapiolan asuinkerrostalot ajoittuvat 1960-luvun loppupuolelle.

Veikko Malmio suunnitteli Pohjoismaiden Yhdyspankin (sittemmin Merita-Nordbanken) toimitaloja ja niiden kunnostuksia eri puolille Suomea. Tampereen postitalo sekä Helsingin Etelä-Haagaan 1969 valmistunut Sibelius-Akatemian opiskelija-asuntola Clavis ovat nekin hänen suunnittelemi-ään. Malmion päätyöksi luetaan Hanasaaren ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus Espoossa. Keskus valmistui 1975.

Vuodesta 1983 Veikko Malmio & Co Ky:n toimintaa jatkoi Arkkitehtitoimisto Malmio Oy. Yri-tystä johtaa nykyisin toimitusjohtaja, arkkitehti SAFA Ari Malmio.

Arkkitehti Veikko Malmion suunnittelemissa rakennuksissa (mm.):

- 1949 As. Oy Itsenäinen, asuinkerrostalo, Pori
- 1952-57 Kööpenhaminan Lääninsairaala, Glostrup
- 1956 Yhdyspankki, lii-kerakennus, Pori

- 1957 Yhdyspankki, Rautatientori, pankkitoimisto, Helsinki
- 1957 Oravannahkatorin ostoskeskus, Tapiola
- **1957 SYP:n Yhdystorni, liike- ja asuinrakennus, Oulu**
- 1959 As. Oy Lounaisväylä 1, rivitalo, Lauttasaari
- **1959 Klubitalo Oy, liike- ja asuinrakennus, Oulu**
- 1961 As. Oy Jänönpesä, asuinkerrostalo, Tapiola
- 1962 As. Oy Teerenpolku, asuinkerrostalo, Tapiola
- 1962 As. Oy Kaskiaura, ketjutaloja, Tapiola
- 1962 Kiinteistö Oy Oravannahkatori, liikerakennus, Tapiola
- 1963 Yhdyspankki, liikerakennus, Kajaani
- 1963 Ostoskeskus, Kuusankoski
- 1963 Yhdyspankki, saneeraus/laajennustyöt, Raahе
- 1966 Yhdyspankki, liikerakennus, Ylitornio
- 1966 Porin posti - ja virastotalo, Pori (Rakennushallitus)
- 1969 Sibelius-Akatemian oppilajasuntola, Haaga
- 1971 Tampereen postitalo, Tampere
- 1973 Teoston toimitalo, Helsinki
- 1975 Hanasaaren Kulttuurikeskus, Espoo
- 1976 Yrittäjän vakuutustalo, Helsinki
- 1980 Yhdystorni, pankin tilat laajennus/korjaus, Oulu, SYP
- 1958-69 Asemakaavoja Tapiolaan, Harjavaltaan, Laukaalle ja Espooseen

Kuva 70. Oulun SYP:n Yhdystorni, arkkitehti Veikko Malmio 1957.

Kuva 71. Tampereen postitalo, arkkitehti Veikko Malmio 1971.

Kuva 72. Hallituskadun vartta vuodelta 1954, ennen uuden Klubitalon ja As Oy Väylänvarren rakentamista.

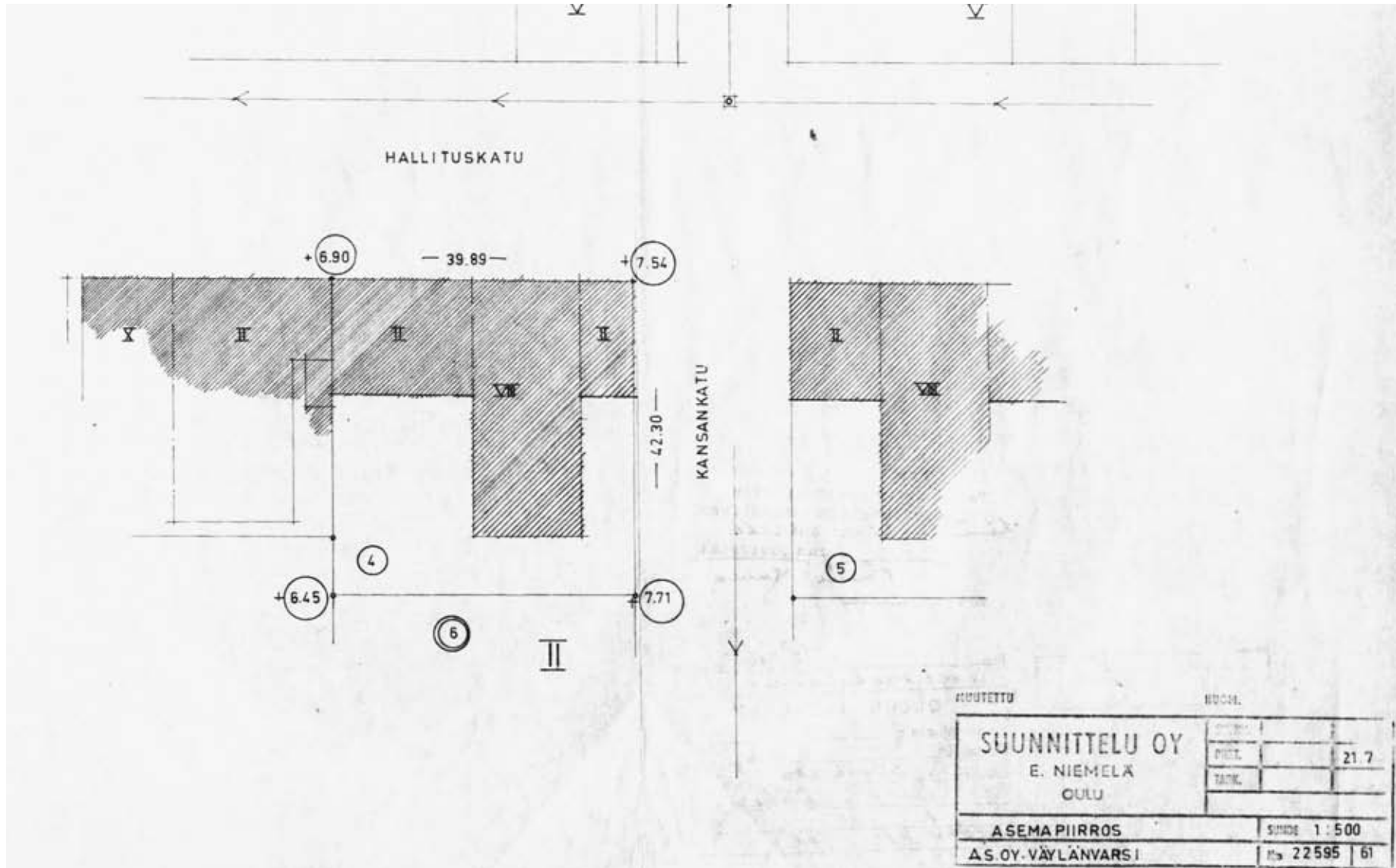

Kuva 73. As Oy Väylänvarsi rakenteilla vuosina 1961-62.

4 KORTTELIN II/6 TONTIT 5 JA 6

4.1 Tontti II/6/5

As Oy Väylänvarsi sijaitsee osoitteessa Hallituskatu 22-24/Mäkelininkatu 34. Hallituskadun varressa sijaitseva koostuu Meurmanin ja Ervin kaavan hengen mukaisesti liikeriloja sisältävästä kaksikerroksisesta osasta kadun varressa sekä asuntoja sisältävästä kerrostalosta. Kaavasta poiketen se voitiin toteuttaa kahdeksankerroksisena korvauksena levennetyn Hallituskadun alle jääneestä tonttialueesta. Tontin rakentaminen on toteutettu Suunnittelu Oy E. Niemelän suunnitelmien mukaisesti vuosina 1961-62.

Kuva 74. Korttelin II/6 tontilla 5 sijaitseva liike- ja asuinrakennuksen rakennuslupa-asemapiirros, Suunnittelu Oy E. Niemelä 1961.

Kuva 75. Korttelin II/6 tontilla 5 sijaitseva liike- ja asuinrakennus, Suunnittelu Oy E. Niemelä 1961.

Kuva 76. Hallituskadun vartta ja Kakaravaaraa puretaan ja rakennetaan 1960-luvulla. Taaimmaisena vasemmalla Klubitalon valomainosten kehystämä katto (rakennettu vv. 1959-1960). Kuvassa Klubitalon edessä kahdeksankerroksiset As Oy Väylänvarsi (rakennettu vv. 1961-1962) ja As Oy Tervatöyry (rakennettu vv. 1962-63) ovat jo valmiit.

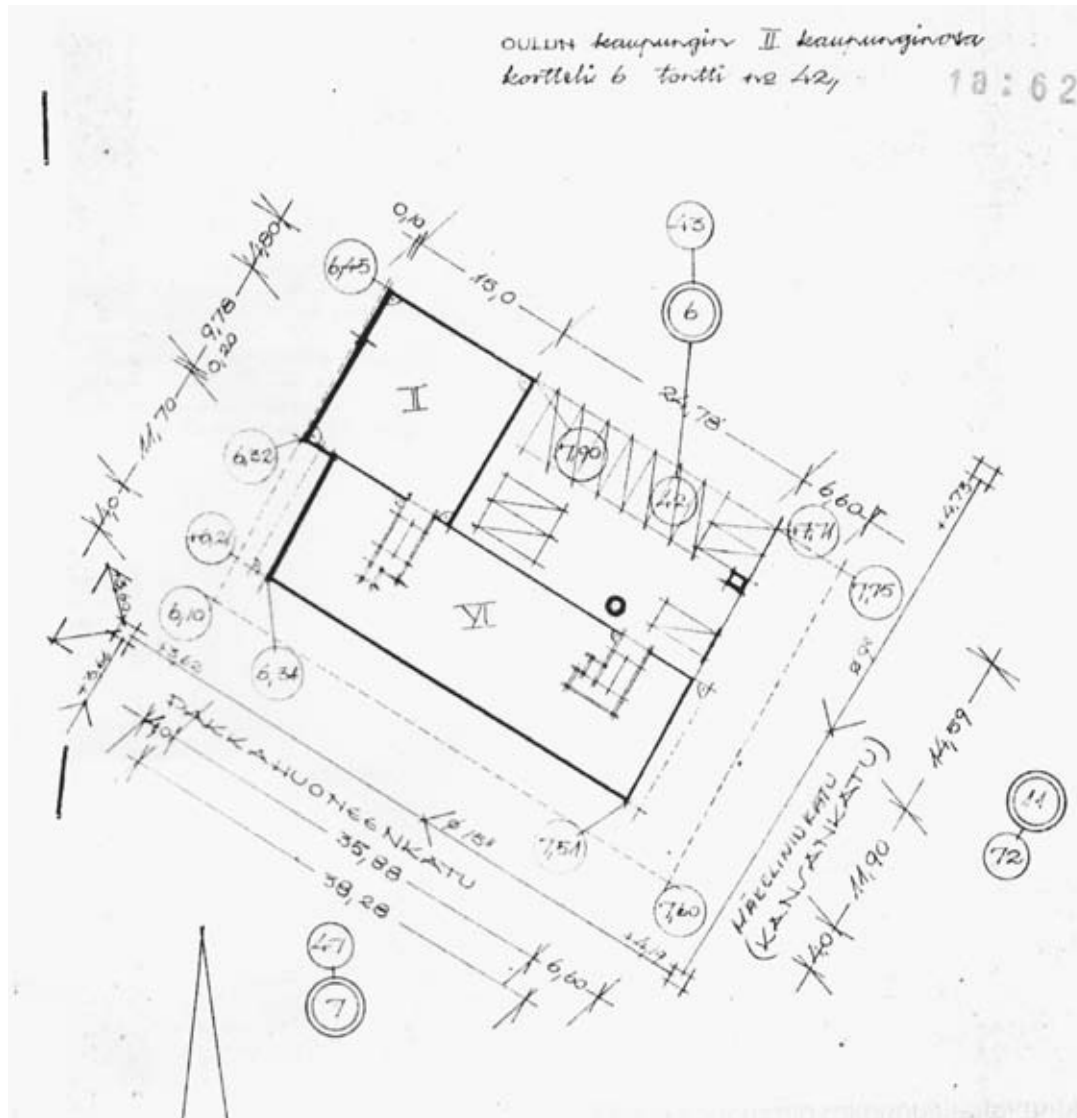
Kuva 77. Pakkahuoneenkatu 17.

Kuva 78. Pakkahuoneenkatu 17:ssä sijainnut Pelastusarmeijan toimitalo. Taustalta hämmöttää vastavalmistunut Klubitalo.

4.2 Tontti II/6/6

As Oy Vaaranpuisto sijaitsee osoitteessa Pakkahuoneenkatu 17/Mäkelininkatu 32. Rakennus on toteutettu samanaikaisesti As Oy Väylänvarren kanssa. Sen on suunnitellut arkkitehti Mikko Huhtela vuonna 1961. Pakkahuoneenkadun varressa on kuusikerroksinen liike- ja asuinkerrostalo, joka kääntyy kaksikerroksiseksi siiveksi pihan ja Vaaranpuiston väliin. Tässä Pelastusarmeijan käytössä olevassa kaksikerroksisessa siipiosassa on muun muassa mielenkiintoinen salitila.

Kuva 79. Korttelin II/6 tontilla 6 sijaitseva liike- ja asuinrakennuksen rakennuslupa-asemapiirros, arkkitehti Mikko Huhtela 1961.

Kuva 80. Pakkahuoneenkadu 17:n jäänteitä Klubitalon korttelissa.

5 SÄILYNEISYYS JA ARVOTTAMINEN

5.1 Säilyneisyys

Klubitalossa eniten muutoksia ovat kokeneet ensimmäinen ja toinen kerros sekä yläkellari. Huoneistoja on muutettu myös kolmannessa ja eräissä ylemmissäkin kerroksissa. Huolimatta runsaista muutoksista eri kerroksissa on Klubitalossa säilynyt myös alkuperäistä ilmettä; Postisäästöpankin salitila, Suomalaisen Klubin juhlakerros Ravintola Kantiksessa ja porrashuoneet. Liikehuoneistojen kunto on hyvä. Talon yleisilme on säilynyt verrattain hyvänä. Mutta julkisivuissa on vaurioita, joita on jouduttu pultraamalla korjaamaan. Alunperin julkisivuissa oli runsaasti mainoksia. Näitä on myöhemmissä vaiheissa useasti muuteltu. Tällä hetkellä mainoksia on vähän ja ajan epämääräisesti patinoimat seinät vaikuttavat nuhruisilta ja suorastaan alastomilta.

Tuuletusparvekkeiden/hätäportaan ongelmana ovat linnut, jotka sotkevat jätöksillään ylempien kerrosten ulkotasot. Myös rakennuksen talotekniikka alkaa olla korjaustarpeessa. Muutamassa asunnossa on jouduttu tekemään vesivahinkokorjauksia, joiden suorittaminen näin korkeassa talossa ei ole ollut yksinkertaista.

Alakellaria ovat vaivanneet alusta saakka maaperästä tihkuva pohjavesi (mahdollisesti), jota välillä on tullut tiloihin runsaastikin. Kellariin asennettu pumppuyksikkö pystyy nykyään pitämään ongelman kohtalaisen hyvin kurissa.

Kantavissa rakenteissa ei ole ilmennyt ongelmia. Rakennusosat, kuten kaksinkertaiset ikkunat ja ovet sekä julkisivuverhoukset ovat alkuperäisiä. Niiden kunto on kohtuullinen. Joissakin ovissa on vielä alkuperäisiä Veikko Malmion suunnittelema vetimiä.

Kuva 82. Julkisivujen säilyneisyyskaaviot. Muutosalueet on esitetty kuvassa väritettynä.

5.2 Arvottaminen

Klubitalo edustaa 60-luvun vaihteessa syntynyttä Oulun keskustan tornitorakentamista, joka keskittyy Hallituskadun ja Kaupunginojan varteen. Tähän harvojen rakennusten kokonaisuuteen kuuluvat kymmenkerroksinen Yhdystorni, joka Meurmanin - Ervin kaavan havainneluonnoksessa muodostaa kaupungin keskuskaduksi rakennettavan Hallituskadun päätteen rautatieasemalta lähdeittäessä. Sen läheisyyteen ovat nousseet yhdeksänkerroksinen Vakuutustorni ja sanomalehti Kalevan talo.

Heti sodan jälkeen rakennettiin Oulun Valkea Linna Otto Karhin puiston pohjoisreunaan ja siitä rautatielle päin tuli Hallituskadun tornitorivistö, joista ensimmäisenä ja rivistön korkeimpana kymmenkerroksinen Klubitalo. Muut tornitalot rakennettiin kahdeksänkerroksisiksi. Näitä rakennuksia professori Esko Järventaus käsitteli vuonna 1977 sanomalehti Kalevassa julkaistussa pakinassaan "*Oulun purettavat rakennukset*" seuraavasti: "... Suomen Yhdyspankin talo parkaisee itse-tietoisesti pois Kirkkokadun skaalasta. Rakennuksessa on viisi kerrosta liikaa. Ei kai niiden poistaminen rakennusteknisesti mahdotonta olisi. Kaavoittajat, kaksi tunnettua nimeä, ovat tietävästi halunneet saada Hallituskadulle juhlallisen päätteen (Torkabtihan Homeroskin kuulemma joskus)... Vakuutustorni on rakennettu Snellmannin puistoon niin, että se katkaisee Kaupunginojan rantoja noudattelevan jalankulkutien. Kerroksiakin on pari liikaa... Klubitalo, Usikatu 23, olisi kernaasti saanut pysyä Valkkeanlinnan korkuisena. Olen hämmästyneenä kuunnellut, kuinka eräs rakentamisen puuhamies kertoi, että taloon saatiin yksi kerros puhumalla ja yksi vilpillä. Quos ego... Kun klubitalo nyt kuitenkin on tietynlainen suomenkielen ja suomalaisen kulttuurin muistomerkki ja tyyssija, niin olkoon minun puollestani nykyisellään. Mutta holtittomuutena on pidettävä, että sen selän takana olevat muut Hallituskadun talot saatiin puhumalla ja poikkeusluvin kahdeksänkerroksisiksi. Viidessä olisi ollut kylliksi"...

Oulun kaupunkikuvassa tornitalojen ryhmittyminen on tänä päivänä tarkastellen painopisteeltään oikealla alueella. Niiden lomassa polveilee Kaupunginojan varteen sijoittuva puistosarja. Klubitalo

Kuva 83. Hallituskatu rautatieasemalle päin. Oikealla on Otto Karhin puisto, sen takana Klubitalo. Kuva on 1960-luvulta.

Kuva 84. Hallituskatu talviasussaan 1960-luvulla.

on ainoana, mutta massiivisena rajaamassa entisen Palokunnan puiston itäreunaa. Yhdessä As Oy Vaaranpuiston kanssa se kehystää pientä, mutta mielenkiintoisen urbaania Vaaranpuiston kulmaa. Kaupunkikokonaisuus, jossa Klubitalo nykyään sijaitsee, on tiivistä kasvavan Oulun keskustaa. Viidenkymmenen vuoden perspektiivillä tarkasteltuna Klubitalolle tuskin olisi kaupungissa löytynyt otollisempaa paikkaa kuin Hallituskadun ja Uudenkadun kulmassa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Klubitalo hyvin ylläpidettynä omaa merkittävää käyttöarvoa. Sen lukuisat muutokset liike-, toimisto- ja asuinhuoneistotiloissa osoittavat rakennuksen rakenteiltaan ja tiloiltaan joustavasti soveltuvan muuttuviin tarpeisiin.

Julkisivujen ylläpitoon on kiinnitettävä erityistä huomiota. Terastirapatut päätyjulkisivut ja jalustarakenteet likaantuvat ja vaurioituvat helposti. Myös korkeat, pitkät ikkunajulkisivut ranskalaisine parvekkeineen ja puuikkunoineen edellyttävät jatkuvaa ylläpitoa samoin kuin nyt osittain lintujen sotkemat tuuletus-hätäpoistumisparvekkeet itäsivulla.

Eräs huomio on syytä tuoda esille, ja se koskee Klubitaloon alusta saakka kuuluneita valomainoksia. Lopputarkastuksen 11.11.1960 yhteydessä todettiin ja hyväksyttiin päätyseiniin asennettavien valomainosten kiinnittämiseen käytettävät metallitapit. Mutta katolle asennettavat Oulun suurimmat valomainokset arvelluttivat pääurakoitsijaa niin, että työmaapöytäkirjaan tuli maininta, ettei pääurakoitsija vastaa vesikaton yläpuolelle asennettujen valomainoksien kiinnityksestä mahdollisesti aiheutuvista vuodoista. Mainokset katolle kuitenkin kiinnitettiin. Ja kun ne mainostivat Klubi-savukkeita, ei koko talo eikä Suomalainen klubikaan katsonut tarvitsevan muuta mainosta itsestään.

Mainokset purettiin, kun savukemainonta kiellettiin. Sen jälkeen Oulun Suomalainen klubi on asennuttanut nimensä rakennuksen eteläpäätyyn. Mutta se onkin nykyisin ainoa mainosteksti Klubitalon eteläpäädyssä ravintola Kantiksen mainostekstin ohella.

Alkuaikojen mainokset pukivat rapatut päädyt. Nyt ne vaikuttavat alastomilta ja aikaisempien mainostekstien likaannuttamilta. Julkisivuille tulisikin tehdä pintaremontti ja palauttaa niille mainoksia vaikka erikseen mainostilaa myyden.

Klubitaloa on vuonna 1986 laajennettu Vaaranpuiston puolelle toteutetulla ravintolan sisään-

Kuva 85. Arkkitehtitoimisto Laatio Oy:n vuonna 1986 suunnittelema laajennus Vaaranpuiston puolella.

käynnillä sekä myöhemmin vuonna 1995 toteutetulla lasitetulla kesäravintolalla. Laajennus ei aikoinaan saanut julkisivulautakunnan hyväksyntää, mutta sai kuitenkin rakennusluvan. Toteutettuna se istuu hyvin Vaaranpuistossa virkistävänä yksityiskohtana.

Klubitalon kattokerrosten soveltuminen rakentamiselle on osittain verrattavissa tähän viime vuosikymmenen aikana valmistuneeseen laajennukseen. Huolellisesti suunnitellut ja toteutetut laajennukset ovat kaupunkikuvallisesti ja Klubitalon ominaisuudet huomioiden hyvinkin mahdollisia.

KUVALUETTELO JA -LÄHTEET

Käytetyt lyhenteet.

OKP Oulun kaupungin teknisen keskuksen kartastopalvelut
 PPM Pohjois-Pohjanmaan museon kokoelmat
 OMA Oulun maakunta-arkisto
 OKA Oulun kaupunginarkisto
 OTK Oulun kaupungin tekninen keskus/rakennusvalvonta

Kansi PPM
 Kuva 1. OKP
 Kuva 2. PPM
 Kuva 3. OTK
 Kuva 4. OKP/Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
 Kuva 5. Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
 Kuva 6. Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
 Kuva 7. Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
 Kuva 8. Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
 Kuva 9. OKP
 Kuva 10. OKP
 Kuva 11. OKP
 Kuva 12. OKP
 Kuva 13. OKP
 Kuva 14. OKP
 Kuva 15. OKP
 Kuva 16. OKP
 Kuva 17. OKP
 Kuva 18. OKP
 Kuva 19. PPM
 Kuva 20. PPM
 Kuva 21. PPM
 Kuva 22. PPM
 Kuva 23. PPM
 Kuva 24. OKP/Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
 Kuva 25. Julkaisu "*Oulun Suomalainen klubi r.y 1876-2001*"
 Kuva 26. PPM
 Kuva 27. PPM
 Kuva 28. Klubin arkisto
 Kuva 29. PPM
 Kuva 30. Klubin arkisto

- Kuva 31. Klubin arkisto
- Kuva 32. PPM
- Kuva 33. Klubin arkisto
- Kuva 34. Julkaisu "*Oulun Suomalainen klubi r.y 1876-2001*"
- Kuva 35. Klubin arkisto
- Kuva 36. Klubin arkisto
- Kuva 37. Klubin arkisto
- Kuva 38. Klubin arkisto
- Kuva 39. Klubin arkisto
- Kuva 40. Klubin arkisto
- Kuva 41. Klubin arkisto
- Kuva 42. Klubin arkisto
- Kuva 43. Klubin arkisto
- Kuva 44. Klubin arkisto
- Kuva 45. Klubin arkisto
- Kuva 46. Klubin arkisto
- Kuva 47. Klubin arkisto
- Kuva 48. Klubin arkisto
- Kuva 49. Klubin arkisto
- Kuva 50. Klubin arkisto
- Kuva 51. Klubin arkisto
- Kuva 52. Klubin arkisto
- Kuva 53. Klubin arkisto
- Kuva 54. Klubin arkisto
- Kuva 55. Klubin arkisto
- Kuva 56. Klubin arkisto
- Kuva 57. Klubin arkisto
- Kuva 58. Julkaisu "*Oulun Suomalainen klubi r.y 1876-2001*"
- Kuva 59. Klubin arkisto
- Kuva 60. OTK
- Kuva 61. OTK
- Kuva 62. OTK
- Kuva 63. OTK
- Kuva 64. Julkaisu "*Oulun Suomalainen klubi r.y 1876-2001*"
- Kuva 65. Julkaisu "*Oulun Suomalainen klubi r.y 1876-2001*"
- Kuva 66. Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
- Kuva 67. Kiinteistömaailma / Oulun Kodit Oy LKV
- Kuva 68. Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
- Kuva 69. Arkkitehtitoimisto Malmio Oy:n internet-sivut
- Kuva 70. Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
- Kuva 71. Suomen Posti Oyj:n internet-sivut

- Kuva 72. PPM
 Kuva 73. PPM
 Kuva 74. OTK
 Kuva 75. OTK
 Kuva 76. PPM
 Kuva 77. PPM
 Kuva 78. PPM
 Kuva 79. OTK
 Kuva 80. Julkaisu "*Oulun kaupungin historia VI 1945-1960*"
 Kuva 81. OTK
 Kuva 82. Klubin arkisto/Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy
 Kuva 83. PPM
 Kuva 84. PPM
 Kuva 85. Arkkitehtitoimisto Jorma Teppo Oy

KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

- Andersson, Päivi. *Rakennusinventoinnin opas*. Keski-Suomen museon monistesarja 1/91, Keski-Suomen museo, Jyväskylä, 1991
 Hautala, Kustaa. *Oulun Kaupungin historia IV 1856-1918*. Oulun kaupunki, Oulu, 1976
 Hautala, Kustaa. *Oulun Kaupungin historia V 1918-1945*. Oulun kaupunki, Oulu, 1982
 Oulun kaupunki. *Oulun kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet*. Oulun kaupunki, Oulu, 1986
 Ikonen, Tiia; Mökkönen, Teemu. *Oulu-Uleåborg - Kaupunkiarkeologinen inventointi*. Museoviraston rakennushistorian osasto, 2002
 Julku, Kyösti. *Valkean kaupungin vaiheet: Oulun historiaa*. Pohjois-Suomen Historiallinen Yhdistys, Rovaniemi, 1987
 Kalajoki, Atte. "Oulun taloja ja tarinoita - Panun pakinoita 55 vuotta". *Oulu-lehti*, Oulu, 1989
 Kalajoki, Atte. *Totta ja tarua - Panun pakinoita 66 vuotta*. Oulu-seura, Oulu, 2001
 Kallio, Rakel et al. toim. *Taiteen Pikkujättiläinen*. WSOY, Helsinki, 1991.
 Kivistö, Gust et al. *Oulun Suomalainen klubi r.y. 1876-2001*. 125-vuotisjuhalkirja, Painotalo Suomenmaa, Oulu, 2001
 Kovalainen, Pasi. *Ynninkulman historia. Asein, aatein, opein, Scripta Historica XXII: Oulun historiaseuran julkaisuja*. Hannu Heinänen, toim., Oulun historiaseura, Oulu 1996
 Lahti, Juhana et al. toim. *Mistä tietoa rakennusten historiasta?* Suomen rakennustaiteen museo, Helsinki, 2003
 Laukka, Uno. *Oulu-Uleåborg - Koskien kaupunki*. WSOY, Porvoo, 1951
 Leskelä, Heino et al. toim. *Suomen korkeakouluinsinöörit ja arkkitehdit 1956*. STS:n ja TFIF:n julkaisema matrikkeli, Helsinki, 1956
 Malmivaara, J. *Kansallinen elämäkerrasto - osa III*. WSOY, Porvoo, 1930
 Manninen, Turo. *Oulun kaupungin historia VI 1945-1990*. Oulun kaupunki, Oulu, 1995
 Meurman, Otto-I. "*Oulun asemakaavallisen kehityksen vaiheita*". Arkkitehti, no. 3, 1972
 Mäkiö, Erkki et al. *Kerrostalot 1940-1960*. Rakennuskirja, Helsinki, 1990
 Museovirasto. *Rakennuskulttuurin luettelointi- julkaisu n:o 8*. Museovirasto, Helsinki, 1979
 Niskala, Kaarina; Okkonen, Ilpo. *Oulun Graadi - 350 vuotta asemakaavoitusta*. Studio Ilpo Okkonen, Oulu, 2002

Okkonen, Ritva; Okkonen Ilpo. *Pilvilinnoja ja vesiposteja*. Pohjoinen, Oulu, 1985
 Rautiainen, Heikki. *Oulun kauppaklubi 1911-1960*. Oulun kauppaklubi, Oulu, 1961
 Suominen-Kokkonen, Renja toim. *Taidehistoriallisia tutkimuksia 23*. Taidehistorian seura, Helsinki, 2001
 Vasala, Paavo et al. *Sata vuotta sähköä Oulussa 1889-1989*. Oulun kaupungin energialaitos, Oulu, 1989
 Vikstedt, J. *Suomen kaupunkien vanhaa rakennustaidetta*. Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki, 1926
 Ympäristöministeriö. *Rakennusperintöstrategia: valtioneuvoston päätös 13.6.2001*. Ympäristöministeriö, Helsinki, 2001

Internet:

<http://oulu.ouka.fi/ppm/laukka/hake/index.html>

<http://www.arkkitehtitoimisto-malmio.fi/>

<http://www.posti.fi/postimuseo/verkkonayttelyt/>

Painamattomat lähteet:

Klubitalo Oy:n arkisto (Kalervo Siiran ja Aaro Paakkolan arkistot)

Oulun Suomalaisen klubin arkisto (Oulun maakunta-arkisto ja Suomalaisen klubin arkisto)

ARKISTOT

Oulun kaupungin tekninen keskus (rakennusvalvonta, karttapiste ja kaavoitusyksikkö)

Uusikatu 26

PL 32

90015 OULU

Aineisto: Rakennusvalvonnassa rakennuslupakuvat 1950-luvulta lähtien (haku kaupunginosan/korttelin mukaan) sekä kortisto 1960-70 luvuilla Oulun keskusta-alueella rakennetuista rakennuksista. Karttapisteessä asemakaavat ja -kartat. Kaavoituksessa piirustukset asemakaavamuutoksista.

lisätietoa: www.ouka.fi/tekninen

Pohjois-Pohjanmaan museo

PL 26

90015 OULU

Aineisto: laaja valokuva- ja postikorttiarkisto (arkistointi katuosoitteen mukaan). Lisäksi Uuno Laukan kuva-arkisto, joka on käytettävissä internetissä osoitteessa <http://www.oulu.ouka.fi/ppm/laukka/hake/index.html>.

lisätietoa: www.ouka.fi/ppm

Oulun maakunta-arkisto

Arkistonkatu 6
PL 31
90101 OULU

Aineisto: Oulun Suomalaisen klubin arkisto, Valokuvia-arkisto (haku aihepiireittäin). Piirustuksia ja talo- ja henkilöarkistoja.

lisätietoa: www.narc.fi/ma/oma/oulu1.htm

Oulun Kaupunginarkisto

Kansankatu 55
PL 71
90015 OULU

Aineisto: rakennuslupakuvat 1800-luvulta lähtien (haku tunnuksen, osoitteen, kohteen, kaupunginosan mukaan).

Osa piirustuksista on kuvattu mikrofilmeille.

lisätietoa: www.ouka.fi/hallinto/arkisto

Arkkitehti Veikko Malmio, Isokaari 36 C, Helsinki

Arkkitehti Uki Heikkinen, Oulu

Oulu

15.11.1958.

Kutsomme Teidät täten suunnittelukilpailuun Oulun kaupungin II-kaupunginosaan, kortteliin n:o 6, tontille n:o 1, rakennettavaa asuin- ja liiketaloa varten, vaihtoehtoisesti liiketaloa varten. Oheistaen tonttikartan, johon kulmapisteiden korkeudet on merkitty punaisella värikynällä, sekä tontin paikallistamista varten asemakaavakartan 1:2000 varustettuna asemakaavamääräyksillä, ilmoitamme suunnittelua varten lisäksi seuraavaa:

1. Ratkaisussa on pyrittävä mahdollisimman taloudelliseen suunnitelmaan, kuitenkin huomioimatta tontin keskeisen aseman kaupunkikuvassamme ja puiston suomat mahdollisuudet rakennuskorkeuden nostamiseksi.

2. Rakennuksen tilavuuden tulisi olla vähintään 20 000 m³. Kellarikerros olisi rakennettava koko tontin laajuksena, sillä sitä voidaan erinomaisesti käyttää keskikaupungilla valitsevan autotalli-, varasto- ja näyttelytilan puutteen korvaamiseen.

3. Suunnitelma olisi tehtävä kahdella vaihtoehdolla.

Vaihtoehto 1.

Rakennukseen olisi suunniteltava kaksi kellarikerrosta. Sen käyttö on mainittu ylempänä.

I-kerrokseen tulisi sijoitettavaksi liikehuoneistoja seuraavasti:

Postisäästöpankkia varten n. 200 m², vaatetusmyymälöitä 2 kpl a'200 m², joille molemmille varattava n. 100 m² kellaritilaa. Edelläänmainitut myymälät olisi suunniteltava siten, että ne voidaan jakaa pienempiin n. 50 m² suuruisiin myymälöihin,

jos jostain syystä osakkeen nykyiset varaajat niistä luopuisivat. Lopputila I-kerroksesta käytettävään myöskin liikehuoneistojen suunnitteluun.

II-kerros suunnitellaan konttori- ja liiketilaksi, josta Postisäästöpankille varataan 150 - 200 m² ja Pohjois-Pohjanmaan Metsänhoitolautakunnalle vähintään konttoritilaksi 400 m². Loput kerroksesta suunnitellaan myöskin konttoritiloiksi, mahdollisesti esim. hammaslääkäriin vastaanottohuoneet y.m. sentapaiset tulevat kysymykseen.

III-kerros: Oulun Suomalaiselle Klubille varataan ja suunnitellaan tilat n. 400 m² varten, sekä loput asuntoja. Klubin jäsenmäärä on n. 4-500. Klubin tarvitsemat tilat ovat seuraavat: ruokien säilytystilat, keittiö, tarjoiluhuonekannan pukeutumishuoneet, tarjoiluhuone, emännän-toimistohuone, kirjasto, 1 - 2 pelihuonetta, biljardisali, yhdistetty ruokailu-juhlasali, 4 - 6 kabinetia. Äänieristykseen kiinnitettävä erik.huomiota.

IV-kerros ja siitä ylöspäin suunnitellaan asuinhuoneistoiksi. Asuinhuoneistot suunnitellaan mieluummin suurehkoja.

Vaihtoehto 2.

Edelläänmainitut toivomukset liiketiloiksi pidettävään voimassa, muutoin rakennus suunnitellaan kokonaisuudessaan hotelli-ravintolaksi. Hotellilla ja Suomalaisella Klubilla tulee tällöin olemaan yhteinen keittiö. Tässä vaihtoehdossa Suomalaisen Klubin sijoitus ei ole mitenkään määrätty, vaan voidaan se sijoittaa vaikkapa ylimpään kerrokseen, ei kuitenkaan I- ja II-kerrokseen.

4. Vaadittavat piirustukset: asemakaava 1:500, pohjapiirustus kaikista erilaisista kerroksista 1:100 - 1:200, samoin julkisivut, samoin tarpeelliset leikkaukset, perspektiivikuva oleellisemmassa suunnasta. Piirustusten maksimikoko A 3.

5. Vaadittavat selosteet: esitettävä rakennuksen bruttotilavuus kuutiometreinä, kuutiometritarve hyötyneliömetriä kohti, huoneistojen pinta-alat myyntiin varten. Lyhyt selostus rakennusmateriaalista, m.m. julkisivun käsittely.

6. On huomattava että liikenne tulee tapahtumaan tulevaisuudessa todennäköisesti Hallituskatua myöten asemalta keskikaupungille, sekä Uttakatua myöten etelästä pohjoiseen ja itään

matkustaville. Huomio kiinnitettävä erikoisesti myöskin sisäisen liikenteen järjestelyyn.

7. Palkintolautakunta: arkkitehti Martti Heikura, dipl.insinööri Veli Suonio, toimitusjohtaja P.P. Halonen, varatuomari Urho Ristiluoma ja huoltopäällikkö O. Kauniskangas. Lautakunta ei voida kilpailijoiden puolesta täydentää.

8. Luonnosten tulisi olla valmiina 15.12.1958, ja tulee ne olla jätettynä tilaajalle tai postiin viimeistään klo 16.00 mennessä mainittuna päivänä. Luonnosten perusteella pyydetään ja haetaan asemakaavamuutos, jonka jälkeen lopullinen suunnitelma laaditaan. Luonnokset jätetään rakennuttajan omaisuudeksi, ja pidetään rakennuttaja oikeuden ratkaista mikä ehdotus asetetaan lopulliseen suunnitteluun pohjaksi.

Luonnokset lähetetään toimitusjohtaja P.P. Haloselle, os. Kajaaninkatu 16, Oulu. Ne on varustettava lähettäjän nimimerkillä ja tulee tekijän nimi ilmoittaa suljetussa kuoressa.

9. Kilpailuun on kutsuttu kaksi arkkitehtia ja lunastetaan luonnokset molemmilta kilpailijoilta kolmensadantuhannen (300 000:-) markan hintaan.

Kunnioitavasti

Oulun Suomal. Klubi r.y.

P.P.H. *HP*

Pöytäkirja tehty Oulun Suomalaisen Klubin arkkitehtikilpailun palkintolautakunnan kokouksesta, joka pidettiin Rakennusyhdistys Mä Halonen & Juntunen Oy:n kokoushuoneessa 27.12.58, alkaen klo 9.30.

Läsnä olivat dipl.ins. V.J. Suomie, huoltapäällikkö O. Kauniskangas, arkkitehti Martti Heikura, teimitusjohtaja P.P. Halonen ja varatuomari Urho Ristiluoma, joka laati pöytäkirjan.

1 §

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin teimitusjohtaja P.P. Halonen.

2 §

Palkintolautakunta tetesi, että kilpailuun olivat osallistuneet nimimerkit "Perepeukale" sekä nimimerkki "Kantakundi" kumpikin kahdella ehdotuksella. Kaikki saapuneet ehdotukset täyttivät ne vaatimukset, mitkä kilpailulle oli asetettu.

Lautakunta tetesi, että kutsukilpailu vastasi tarkoitustaan ja että ehdotukset antavat hyvää viitteitä siitä, miten ko. alueen asemakaava ja tentin käyttö olisi ratkaistava.

3 §

Ehdotusten yksityiskohtaisessa tarkastuksessa todettiin seuraavaa: "Perepeukale II"

Tentti on käyty tehokkaasti. Liikenteen ohjaaminen sisätiloihin hyvin suunniteltu. Tentille sisänaajoa puiston kautta ei kuitenkaan voitane pitää onnistuneena. Sisätilat ovat yleensä suunniteltu annetun ehjelman mukaisesti. Klubihuoneisto sijoitettu sopivasti rakennuksen ylämpiin kerroksiin. Rakennuksen ulkeasu ansiokas.

"Kantakundi II"

Tentille sisänaaja Hallituskadun puolelta oikeaan esunut. Sisäinen liikenne sensijaan ei ole loppuun saakka ajateltu, mm. hetellin vastaanettotilat puuttuvat. Rakennuksen ulkearkkitehtuuri hyvä.

"Perepeukale I"

Tentin käyttöä ja liikenteen ohjaamisesta kuten ehdotuksessa "Perepeukale II". Lautakunnan mielestä Klubi kuitenkin tarvitsee eman bisin. Rakennusratkaisu hyvä ja huoneistojen järjestely onnistunut. Lautakunnan mielestä Suomalaisen Klubin tilajärjestely ratkaistavissa ehdotuksen pohjalla. Julkisivut seivät kaupungin keskustan katukuvaan. Suunnittelija on esittänyt ratkaisunsa myös

verevapaasta talesta.

"Kantakundi I"

Tentille sisänaajosta ja liikenteen järjestelystä kuten ehdotuksessa "Kantakundi II". Klubin esalta liikenne suunniteltu hyvin, sensijaan varjepuolena klubin sijoitus kahteen kerrokseen. Julkisivut seivät keskustan katukuvaan. Asuinhuoneistot ratkaistu onnistuneesti.

4 §

Lautakunta oli antanut suerittaa tarkistuslaskennan nimimerkki "Perepeukalen" rakennusselosteen esalta ja laskelman nimimerkki "Kantakundin" ehdotuksesta ja tetosi, että nimimerkki "Perepeukalen" tehokkuusluku on 10 % korkeampi kuin nimimerkki "Kantakundin", kuutiotarpeen ollessa vastaavasti 0,5 m³ pienempi.

5 §

Edellä esitetyn perusteella lautakunta yksimielisesti päätti asettaa ensimmäiselle tilalle nimimerkki "Perepeukalen" ehdotukset.

6 §

Suljetut kueret avattiin ja todettiin, että "Perepeukale" ehdotusten tekijä on arkkitehti Veikko Malsie, avustajinaan arkkitehti Kari Järnefelt ("Perepeukale I") ja arkkitehtiylioppilaat Pekka Ojonen ja Elja Airaksinen ("Perepeukale II"). Nimimerkki "Kantakundin" ehdotuksen olivat laatineet Arkkitehtitoimisto Uki Heikinen, Veijo Kerola, Reino Arvola ja Aske Sivula.

Vakuudeksi:

P.P. Halonen

V.J. Suomie

O. Kauniskangas

M. Heikura

U. Ristiluoma

K L U B I T A L O OY:n
vuosikertomus
vv.1959-1960

Klubitalo Oy perustettiin 14.7.1959, sen yhtiöjärjestys hyväksyttiin 18.7.1959 ja yhtiö merkittiin kaupparekisteriin 7.8.1959. Ennen kaupparekisteriin merkitsemistä olivat perustajajäsenet pitäneet 9 kokousta (yhteensä 60 §:ää) talon perustamiseen ja rakennustöiden aloittamiseen liittyvistä valmistelevista toimenpiteistä.

Maan louhinta ja kaivutyöt aloitettiin kesäkuussa 1959, ja perustava yhtiökokous vahvisti 21.7.1959 tonttikaupan Oulun Suomalaisen Klubin kanssa. Heinäkuussa laadittu kustannusarvio, jota syyskuussa 1959 tarkistettiin, mukaan tuli talo maksamaan 310.000.000 markkaa ja kuten rakennusajakaisten tilien tilinpäätöksestä käy ilmi, on kustannusarviossa pysytty.

Talon perustajajäseninä olivat Lemari Korttesluoma, R.W. Terämaa, Eero Salo, Pohjois-Pohjanmaan Metsänhoitolautakunta, Postissaastöpankki ja Oulun Suomalainen Klubi r.y. Perustajajäsenten hallussa olleet n.s. ylimääräiset huoneistot ja niitä vastaavat osakkeet ovat sittemmin siirtyneet uusille omistajille siten, että tällä hetkellä on eräitä taloyhtiön haltuun jääviä huoneistoja lukuunottamatta myymättä enää yksi 90 m² huoneisto VIII-kerroksessa. Talon varsinaiseen rakentamiseen päätettiin kun pääurakkasopimus Rakennusyhtiö Halonen & Juntunen kanssa oli tehty 14.8.1959. Muina urakoitsijoina olivat Tuiran Sähkö, Oulun Onninen Oy ja Suomen Puhallintehdas Oy. Työt edistyivät alusta saakka joutuisasti niin, että harjannostajaiset pidettiin 6.2.1960, lämpökeskus saatiin käyntiin 4.3.1960 ja ensimmäiset asukkaat pääsivät muuttamaan syyskuun alussa v. 1960. Talo valmistui sitten kerros kerrokselta, ja lopputarkastuksia pidettiin kaikkiaan kymmenen kertaa. Talo vastaanotettiin lopullisesti 11.11.1960 eli urakkasopimuksen edellyttämänä päivänä.

Talon piirsi arkkitehti V. Malmio, konstruktiiviset suunnitelmat laati ins. V. Pitkänen, vesijohtosuunnitelmat Vesijohtoliike Hu-

ber Oy, sähkötekniilliset suunnitelmat ins. E. Ranta-aho sekä ilmastoinnin suunnitelmat Suomen Puhallintehdas Oy. Työmaan valvojina toimivat ins. I. Korttesluoma ja rak.mest. V. Väisänen. Vesijohtoja ilmastointityöt valvoi ins. Jorma Järvinen ja sähkötyöt ins. E. Ranta-aho.

Rakennusaikaiseen hallitukseen valitsi 21.7.1959 pidetty perustava yhtiökokous seuraavat henkilöt: (suluisissa on mainittu kukin henkilökohtainen varajäsen)

Dipl.ins. I. Korttesluoma	(varat. U. Ristiluoma)
Pankinjoht. R.W. Terämaa	(metsänh. O. Vartiainen)
Toimitusjoht. E. Salo	(huoltop. O. Kauniskangas)
Pankinjoht. P. Janhunen	(varat. K. Tuovinen)
Päämetsänhoit. P. Alho	(metsänh. P. Sepänmaa)

Hallitus on kokoontunut 57 kertaa (yhteensä 400 pykälää). Hallituksen puheenjohtajana on ollut ins. I. Korttesluoma ja sihteerinä sekä isännöitsijänä pankinjoht. Paavo Janhunen. Perustavan yhtiökokouksen valitsemina tilintarkastajina ovat olleet ekon. Rolf Klärlich ja ekon. O. Väisänen.

Oulussa 27 päivänä tammikuuta 1961

K L U B I T A L O OY
H A L L I T U S

Kaivutus		6.500.000:-
Rakennusurakka		178.000.000:-
Ilmanvaihto		8.160.000:-
Sähkötyst		7.000.000:-
Vesi-, viemäri- ja lämpöj.		20.000.000:-
Sisustustyöt arv.		10.000.000:-
Jääkaapit		<u>1.000.000:-</u>
		230.660.000:-
Tontti	42.000.000:-	
Tontin leimavero	<u>5.232.000:-</u>	47.232.000:-
Rakennuttajan kustannukset arv.		22.108.000:-
Rak.aikaiset korot $\frac{1}{2}$ v. 8 % 125.000.000:-		<u>5.000.000:-</u>
		305.000.000:-
		=====
Rakennuskustannus		305.000.000:-
Katutyöt		<u>5.000.000:-</u>
		310.000.000:-
Osakepääoma		<u>275.000.000:-</u>
Lainat		35.000.000:-
Taloyhtiön haltuun jäävien autotallien rahoitus		<u>8.000.000:-</u>
Lainat yht.		43.000.000:-
		=====
Kannattavaisuuslaskelma.		
<u>Menot:</u> Korot 43.000.000:- $6\frac{1}{2}$ %		2.795.000:-
Lainojen lyhennys		4.300.000:-
Hoitokustannukset arv.		3505.000:-
Verot		<u>3.400.000:-</u>
		14.000.000:-
		=====
<u>Tulot:</u> Sauna 150 x 2400:-		360.000:-
Lämmin vesi as. 180 x 3600:-		648.000:-
" " liikkeet 100 x 1800:-		180.000:-
Vuokrat autot. 12 x 5000 x 28		1.680.000:-
Yhtiövuokra 12 x 5966 x 154:-		<u>11.132.000:-</u>
		14.000.000:-
		=====

1959

P Ö Y T Ä K I R J A

laadittu Klubitalo Oy:n ylimääräisessä
yhtiökokouksessa Oulun Suomalaisella
Klubilla tiistaina 18 p:nä marraskuuta
1959 klo 16.00.

Läsnä:

Dipl.ins.I.Kortteiluoma
edustaan osakkeita M:t 1-6250
7.031-21.915
22.846-80.410
190.399-201.552

Toim.joht.Eero Salo
edustaan osakkeita M:t 153.799-171.948

Pankinjoht.R.W.Terämaa
edustaan osakkeita M:t 201.553-236.324
238.322-259.520
265.616-275.083

Pohjois-Pohjanmaan Met-
sänhoitolautakunta val-
takirjalla Pentti Alho
edustaan osakkeita M:t 6.251-7.030
171.949-190.398

Oulun Suomalainen Klubi
r.y. valtakirjalla Rauni
Terämaa
edustaan osakkeita M:t 21.916-22.845
80.411-80.780
131.329-153.798

Postisäästöpankki valta-
kirjalla Paavo Jänhunen
edustaan osakkeita M:t 80.781-131.328
236.325-238.321
259.521-265.615

Yhteensä 275.083 osaketta eli koko osake-
pääoma.

1 §

Kokouksen avauksen suoritti hallituksen puheenjoh-
taja, joka myöskin valittiin kokouksen puheenjohtajaksi. Pu-
heenjohtaja kutsui sihteeriksi hallituksen sihteerin.

1960

LÄSNÄOLIJAT

Klubitalo Oy
osakeluottelo

nimi	osakkeiden lukumäärä	on itse	valtuutetun nimi
Leo Lenko	450		
Pohjolan Kumi Oy	450		
Kalle Lämsätie	390		
PPHL	19.230	✓	PENTTI ALHO
Oulun kaup.Säästökl.	1.350	✓	TAPIO KUUNNAS
Hollon Oy	12.607		
Postisäästöpankki	81.483	✓	PAAVO JÄNHUNEN
Rautatiekirjakauppa	33.090	"	IVEN SNELL
Oulun Suom. Klubi	31.280	✓	ELJA LÄMÄTTÄ
Sanoma Oy	2.812		
Eero Salo	6.622		
Ida Ollakka	7.888	✓	OHNI JOUNIO
Heikki Hattunen	1.898	"	
Eino Junila	2.602	"	
M-L Niemi	5.889	✓	
Vilho Soini	2.814		
Oy Atkinson Ab	2.874	✓	
Maria Varila	1.760		
Siiri Lönnroth	1.253		
Eino Petäjä	1.964		
Eva Wallin	1.760		
Inkeri Alkio	1.789		
Puraisten Kalkkivuori Oy	4.102	-	ALVI RANTSI
Tyyne Riiy	1.273		
Maria Honkka	1.789	✓	
Uuno Kangas	5.993	✓	
Erikki Talvinko	3.322		
K ja V Jatkola	4.174		
Tuomo Tuonola	1.997		
P Toosavainen	1.311		
Vilma Kaupola	2.062		
Leena Tennilä	6.095		
Paavo Vesala	1.819		

1963

	Kpl	Nr.	V: olut laina
Au 6	410	2.151 - 2.600	✓ Leo Lenko
Au 7	-	2.601 - 3.050	- Pohjolan Kumi
Au 16	390	6.251 - 6.640	✓ PPSHL <i>valtuut. ja Pentti Alho</i>
Au 17	390	6.641 - 7.030	✓ PPSHL
Au 18	340	7.031 - 7.370	✓ Tuos. Linnitie } <i>Katehuoma</i>
Au 19	340	7.371 - 7.710	✓ Urho Ristiluoma }
Au 22	450	8.391 - 8.840	✓ Oulun kaup. Sähkölaitos <i>valtuut. ja Tapio Kuusa</i>
Au 23	450	8.841 - 9.290	" " "
Au 24	450	9.291 - 9.740	" " "
V 2	1935	14.811 - 16.745	✓ Postinliiketoiminta <i>valtuut. ja Paavo Jauhane</i>
V 3	1935	16.746 - 18.680	" " "
V 6	930	21.916 - 22.845	✓ Suomalainen Klubi <i>Rueterman</i>
V 7	5394	22.846 - 28.239	✓ Rautatiekirjakauppa Oy <i>Su Seck</i>
V 8	2046	28.240 - 30.285	" " "
H 2	-	33.391 - 35.920	- Sanoma Oy
H 5	6050	41.923 - 47.972	✓ Postinliiketoiminta <i>valtuut. ja Paavo Jauhane</i>
H 6	5830	47.973 - 53.802	" " "
H 8	21420	58.791 - 80.410	✓ Rautatiekirjakauppa Oy <i>Su Seck</i>
Hytotila	370	80.411 - 80.780	✓ Suomalainen Klubi <i>Rueterman</i>
T 1	20680	80.781 - 101.660	✓ Postinliiketoiminta <i>Paavo Jauhane</i>
T 2	29768	101.661 - 131.328	" " "
Kerhoh.	12276	131.329 - 153.798	✓ Suomalainen Klubi <i>Rueterman</i>
T 3 d	-	162.229 - 164.820	- Eero Salo <i>vaikutt.</i>
T 4	15600	171.949 - 187.548	✓ PPSHL <i>Pentti Alho</i>
T 5	2950	187.549 - 190.398	" " "
An. 1	2892	190.399 - 193.235	✓ Ida Ollakka <i>O Jauhane</i>
An. 2	2602	193.236 - 195.837	" " "
An. 3	1212	195.838 - 197.052	" " "
An. 4	1898	197.053 - 198.950	✓ H. Huttunen
An. 5	2602	198.951 - 201.552	✓ Eino ja Aino Junila
An. 7	-	201.553 - 205.510	Maija-Liina Niemi
An. 8	-	205.511 - 206.744	" " "
An. 9 a	-	206.745 - 207.441	" " "
An. 9 b	234	207.442 - 208.675	✓ Ida Ollakka <i>O Jauhane</i>
An. 10 a	284	208.676 - 211.489	✓ V. Soini <i>U. W. Soini</i>
An. 10 b	-	211.490 - 212.633	- Hosiiniki Oy
An. 11	-	212.634 - 214.363	" " "

As. 12	-	214.364 - 216.123	- Marja Varila
As. 13	4030	216.124 - 220.153	✓ Rautatiekirjakauppa Oy <i>valtuut. Su Seck</i>
As. 14	-	220.154 - 221.406	- S. Linnrot
As. 15	1964	221.407 - 223.370	✓ Eino Petäjä <i>valtuut. Pentti Rautama</i>
As. 17	1260	227.401 - 229.160	✓ Aug. Lindberg
As. 18	1789	229.161 - 230.949	✓ Inkari Alkio
As. 19	-	230.950 - 235.051	- Paraisten Kalkkivuori
As. 20	-	235.052 - 236.324	- T. Rätty
As. 21	1997	236.325 - 238.321	✓ Postinliiketoiminta <i>valtuut. Paavo Jauhane</i>
As. 23	1789	242.424 - 244.212	✓ Kero Mannermaa
As. 26	-	250.206 - 251.497	Ericki Talvinko
As. 27	-	251.498 - 253.527	" " "
As. 28	4134	253.528 - 257.701	✓ Kyllikki ja Ville Jatkola
As. 29	-	257.702 - 259.520	- Tuomo Tuomola
As. 30	1849	259.521 - 261.369	✓ Postinliiketoiminta <i>valtuut. Paavo Jauhane</i>
As. 31	4246	261.370 - 265.615	" " "
As. 32	1311	265.616 - 266.926	✓ Pentti Tossavainen <i>valtuut. Kari Lasse Niemi</i>
As. 33	-	266.927 - 268.988	- Vilma Ruusela
As. 34	-	268.989 - 273.234	- Ina. Tennilä
As. 35	-	273.235 - 275.083	" " "